שיטת החזון איש וסוקרטס שיש רק מידה טובה אחת | תמלול וסיכום

סיכום השיעור

Argument Flow Summary: The Chazon Ish's Question on Middos, the Unity of Virtue, and the Problem of Bitachon

---

Opening: The Chazon Ish and Socrates Arrive at .1 the Same Question

Today's class concerns a question raised by the Chazon Ish — a question that is actually very old, possibly going back to Socrates. The fact that the Chazon Ish independently arrived at the same question as Socrates is itself significant evidence: anyone who thinks deeply enough about these matters arrives at the same .fundamental problems

---

The Culture of False Certainty in Jewish .2 Thought ("Minhag R' Yisroel")

2a. The Core Observation

There is a pervasive cultural norm ("minhag") in Jewish intellectual life: when discussing matters of hashkafa (worldview), machshava (thought), emunah (faith), and da'as (knowledge), people speak with extreme confidence, dogmatism, and certainty. Anyone who disagrees is branded a heretic or outcast. This is simply "the minhag" — it doesn't mean anything substantive; .it's just how people talk

2b. The Contrast with Halacha

In halachic learning, people are comfortable saying "I have a question," "I don't understand the Mishnah/Gemara." But in matters of faith and philosophy, the universal custom is to speak with insane .certainty — no one admits to having questions

2c. The Irony

The same person who in a learning session acknowledges he hasn't solved a problem will, when giving a shalosh seudos drasha or writing a chassidish .sefer, suddenly adopt a posture of absolute knowledge

---

Why Audiences Prefer [Side Digression] .3 Certainty — and Why That's Dangerous

Audiences don't like being left with unresolved questions — it makes them uncomfortable. The job of a darshan is typically to make people feel comfortable. But the opposite approach is taken here: the goal is to make people uncomfortable, because one must learn to live in the discomfort of not-knowing — that is where discovery .happens

3a. The Purim Illustration

A playful illustration: "I know Mordechai was right, but about Haman, nobody knows." Can you make Purim on that basis? Yes, you can. But are you sure you're on Mordechai's side and not Haman's? The point: one should remain in the zone of uncertainty rather than .fleeing to premature comfort

3b. The Epistemological Principle

When you are completely sure, you don't discover anything. Only those who don't yet know everything — who remain in uncertainty — can find anything new. .Certainty is the enemy of learning

---

The Practical Problem: Learning Sefarim That .4 Never Admit Questions

4a. The Difficulty

Because no gadol admits to having a kashya — they all start from the answer — it is very hard to learn their sefarim properly. Even young bochurim absorb this style: they begin discussing emunah topics with total certainty, having learned no other approach from the .tradition's literature

4b. The Rejection of Mere Cynicism

Mere criticism ("stam kritik") — simply noting that someone else is too certain while you are not — leads nowhere and is itself something requiring teshuvah. .Cynicism is not a method

---

The Real Solution: Reading Between the Lines .5

5a. The Secret

The authors of these sefarim were not actually so certain. Some were, but the ones worth learning from — the ones who had something real to say — had genuine questions. They simply adopted the conventional style of .certainty when writing

5b. The Hermeneutic Key (attributed to "Rebbe Lipa z"l")

One must learn to read between the lines: what the author doesn't say and how he says it are themselves significant data. The sharper and more forcefully someone asserts something, the bigger the underlying question must be. Forceful assertion is essentially a new format for presenting kashyos — if something were truly .obvious, there would be no need to shout about it

5c. Understanding How a Chacham Works

With a bit of "manos chochma" (understanding how a wise person operates), one can detect where something bothered the author. You don't need to believe things that aren't written — you need to understand the .intellectual process behind the writing

---

6. The Lubavitcher Maamar Illustration

A Lubavitcher chassid noted that every Lubavitcher maamar begins with the same kashya: Why did the neshama descend into a body? It was better off in the upper world, basking in the Shechinah's radiance — why come down to suffer? The Baal HaTanya offers multiple answers to this question.

6a. The Chofetz Chaim's Observation

The Chofetz Chaim asked: if the question was already answered last week, why does the Rebbe repeat it next week? Because the question was never truly resolved. The answer that makes you think the question is settled means you haven't yet understood. One must immerse oneself in the kashya. Even if the teirutz is good, the kashya is also true. If you don't grasp the question, you haven't understood anything — you've only grasped the conclusion.

---

7. The Moreh Nevuchim Debate

7a. The Common View

Some say one shouldn't learn Moreh Nevuchim in order (sequentially), because it presents questions alongside answers. A certain tzaddik suggested starting from the answers. Some propose a "censored" Moreh Nevuchim that removes the problems and presents only solutions.

7b. The Counter-Position

The exact opposite is correct: one must learn sefarim that present only answers and extract the questions from them. Without questions, there is no understanding. You don't become a Torah person by starting from conclusions.

---

8. A Taxonomy of Authors

8a. The Brilliant Writers

Some authors are such skilled writers that their Torah reads as if no question ever existed — as if they received a revelation from heaven that simply resolves everything. One could read them and never suspect a difficulty.

8b. The Less Polished Writers

Other tzaddikim, being weaker writers or more transparent thinkers, allow the reader to see the seams — to detect that there was indeed a kashya. Their Torah isn't as "beautiful," but it is more epistemically honest or at least more legible in its intellectual process.

---

9. The Chazon Ish: A Writer Whose Questions Are Visible

R' Avraham Yeshaya Karelitz, the Chazon Ish, belongs to the second category — one of those thinkers in whom, if you read carefully, you can detect the underlying questions. He writes with unusual, sharp clarity — in Gemara and even in Aggadah. His questions are always good; whenever he raises a point, it hits the mark. His terutzim (answers) sometimes veer into declarations of emunah that seem to dodge the question, but the starting point — the question itself — is always devastatingly precise. These are the kinds of points a person only arrives at through independent thinking, not through merely repeating received tradition.

---

10. The Chazon Ish's Challenge to the Chassidic Concept of Bitachon

The famous passage from Chapter 2 of the Chazon Ish's *Emunah U'Bitachon* serves as a prime illustration of his method.

10a. The Chassidic Position

The Chassidim" (and the broader popular culture)" define bitachon (trust in God) as: "Everything will always turn out good." When there is uncertainty about an outcome, bitachon means believing the outcome will be positive.

10b. The Chazon Ish's Devastating Question

The Chazon Ish asks with brutal simplicity: "Based on what are you saying this?" Are you a prophet? Do you have ruach hakodesh? Even a prophet's positive prediction is subject to the caveat "shema yigrom ha'chet" (perhaps sin will cause it not to happen) — there's a machlokes among commentators on the Rambam about this. You say bitachon is based on believing God does everything? Fine — God does bad things too. You say nothing is truly bad? When "bad" is said here, something real is meant — God can genuinely cause pain. Sometimes He does, sometimes He doesn't.

10c. The Empirical Problem

Most people who have bitachon they'll survive their cancer — don't survive. Not just most — all people die eventually, and death comes after suffering. Even a Rebbe who lived long won't live forever. "How long? Make a bet." Something is fundamentally wrong with the claim that bitachon guarantees good outcomes.

10d. The Failure of All Proposed Answers

Both Chassidic and Litvishe traditions have produced enormous amounts of Torah trying to define what bitachon really means — "from here to Azazel." Chassidic torahs have their versions, Litvishe torahs have theirs ("you have to be on the right madreiga," etc.). In practice, none of them answer the question. They don't even have the courage to state the question as starkly as it deserves.

10e. The Chazon Ish's Remarkable Method

A striking feature: in the entire chapter of *Emunah U'Bitachon*, the Chazon Ish does not cite a single pasuk, a single ma'amar Chazal, nothing. He occasionally quotes a Rambam, but these are essentially

self-quotations — he's quoting what he himself thinks. This is telling: if there were a pasuk that answered the question, he would have cited it. The absence of sources demonstrates that no simple textual answer exists. The problem is stronger than any pasuk, stronger than all pesukim combined. It is a basic, fundamental problem that cannot be pushed away.

10f. [Side Anecdote] The Chassid Who Went to Meron

A Chassidic Jew agonized for weeks over this question, traveled to R' Shimon bar Yochai's tomb in Meron hoping for understanding, and finally came back with an answer. The answer doesn't make a drop of sense — just words strung together that jumped away from the problem. Perhaps a giluy Eliyahu, sarcastically speaking — the answer can't even be relayed because it's incoherent. This person actually asks good questions but always jumps away from them. Still, even asking is a great virtue (ma'alah).

---

11. The "Negios" Trick — [Side Digression] Dismissing Arguments by Pointing to Personal Circumstances

A common modern trick used to stop thinking: when someone raises a problem (like the bitachon question), people dismiss it by pointing to the questioner's personal circumstances (negios — biases).

The Chazon Ish had a miserable life — no children, poverty, suffering until death. People say: "Of course *he* would question bitachon — look at his life!" This is rejected: even if his personal experience contributed to his questioning, that doesn't invalidate the question. If a wealthy person with an easy life affirms bitachon, that just shows that person is deluding himself. The Chazon Ish isn't saying things always go badly — that would also be wrong. Maybe things usually go well. But the foundational claim — where does the principle come from? — remains unanswered.

This is the negios trick: attributing someone's philosophical position to their personal situation in order to avoid engaging with the argument itself.

---

12. The Socrates Parallel — Pushing a Point to Its Limit

12a. Socrates' Claim

Socrates argued that a person who does good is always happy, regardless of external circumstances — even the worst suffering. The only thing that can make a person unhappy is being bad/evil.

12b. Aristotle's Critique

Aristotle responded that people only say such things when they're arguing a thesis (hypothesis) — when they're trying to prove a point in debate. Nobody actually believes this in real life. Aristotle implies Socrates was being intellectually provocative rather than sincere.

12c. Assessment

Socrates had a good svara (logical argument) and pushed it to its absolute limit. But something is still missing — there's another side to consider. Nevertheless, Socrates' great virtue was making the problem undeniably clear — "he hammers it into your head" and forces you to think. Either come up with a whole new theory, or recognize that something strange and important is going on here.

---

13. Transition: The Chazon Ish's Critique of the Mussar Movement

The main topic of the class is actually a different but related example from the Chazon Ish — not quite as clear-cut as the bitachon example, but following the same pattern of sharp questioning. In Chapter 4 of *Emunah U'Bitachon*, the Chazon Ish challenges the Baalei Mussar (the Mussar movement). This will serve as a hakdamah (introduction) to the section of Rambam currently being studied in the class.

13a. The Mussar Movement's Framework: Toras HaMidos

The concept of Toras HaMidos (the doctrine/science of character traits) involves studying lists of midos — as found in Rambam's Hilchos Yesodei HaTorah, Hilchos De'os, Shemoneh Perakim, etc. The Baalei Mussar ("Chachmei HaYir'ah" — "the sages of fear/piety," a term the Mussar masters loved) took this Toras HaMidos and made it into a special, distinct department of religious life. They divided the work of becoming a complete person (shleimus ha'avodah, perfection in serving God) into categories based on these character traits.

The Rambam has a long list — nine middos in his enumeration. There are other parts too — both in the Mussar tradition and in the Rambam — but the very fact that middos was carved out as its own separate category already raises a question.

---

14. The First Kashya: What Makes "Middos" a Distinct Category?

The first fundamental question: What exactly is this thing called "middos" that is separate and distinct from other dimensions of human perfection — such as using the intellect (seichel) or performing correct actions (ma'asim)?

The Chazon Ish grasped that there is a real problem here — one that the Baalei Mussar themselves did not fully grasp. The Mussar writers talk about middos as if everything is "one big kugel" (one undifferentiated mass), whereas the Chazon Ish saw clearly that something requires explanation: Where does the idea

come from that there is a special, dedicated chapter in wisdom devoted specifically to "middos"? What does that even mean?

The Rambam wrote three chapters to address it — what is this one part dealing with middos tovos? How is it different from mitzvos? (One could say many mitzvos deal with the same things.) How is it different from seichel? It is different — but the Chazon Ish didn't know the precise answer, partly because he hadn't studied Jewish intellectual history in that way.

---

15. The Second Kashya: Why Are Middos Subdivided into a List?

Not only did the Chachmei HaNefesh/Chachmei HaYirah create a special category called "middos," they further subdivided middos into a list of individual traits — anger (ka'as), pride (gaavah), desire (ta'avah), love of honor (ahavas hakavod), vengefulness (nekamah), stinginess (tzarus ayin), and so on.

Some discrepancies with the Rambam's own list exist — e.g., ahavas hanitzachon (love of victory/competitiveness) is not in the Rambam's list; nekamah appears in the Rambam but not in the expected place.

---

16. The Problem of Habitual Thinking (Hergel HaMachshavah)

The Chazon Ish identifies hergel (habit) as the greatest problem — specifically hergel hamachshavah (habitual thinking), not habitual action. Because people talk so much about "midas haka'as" (the trait of anger), everyone becomes certain that such a thing as "midas haka'as" actually exists as a discrete entity.

The provocative claim: there is no such thing as "midas haka'as." No one has ever actually *seen* "midas haka'as." What one sees is people getting agitated — but the reification of this into a distinct "trait" is a concept, not an observation. Through constant repetition, it becomes fixed in the heart (nikba balev) as if it were real.

---

17. The Deeper Problem: Is Human Perfection Made of Separate Parts?

The habitual thinking leads to a further problematic assumption: that a perfect person (adam hashalem) is someone who possesses all the good middos — the correct version of anger, the correct version of desire, the correct version of honor-seeking, etc. This makes being a good person into a collection of many separate things — as if shleimus (perfection) has separate limbs ("ba'alas eivarim nifradim").

Anyone who has learned even Chapter 1 of the Rambam (in Shemoneh Perakim or Hilchos De'os) already knows this is problematic. Because being a good person is fundamentally one thing, not many things.

---

18. The Core Philosophical Question: What Unifies "Good"?

What makes all these individual traits into parts of being a good person? If a good person is someone with a long list of corrected traits — anger, desire, honor, etc. — then what is "a good person" *beyond* that list? Is "good person" merely a shorthand for listing all those things at once? Or is there something substantive that the term "good person" refers to, which is prior to and independent of the individual traits?

What makes the correct handling of anger *good*? There must be some concept of "good for a person" that exists prior to the specific topic of anger. The goodness is not *in* the individual trait — it comes from somewhere else.

[Side Observation on Hebrew Vocabulary]

A linguistic curiosity: in Lashon HaKodesh (Hebrew), there are good words for all the bad middos but not for the good ones — i.e., there are specific terms for anger, pride, lust, vengefulness, etc., but the positive counterparts lack equally precise terminology.

---

19. The Courage Argument — Middos as Morally Neutral Tools

An extended argument using courage as a test case demonstrates that individual middos cannot be inherently good.

19a. The 9/11 Example

The person who flew into the Twin Towers on September 11th had courage — he flew straight into a building. He was also a murderer and many other things, but he undeniably had courage.

Was his courage a good thing or a bad thing? A bad thing. It would have been better if he had been a coward. He was a worse person with courage, not a better one. Any normal human being must answer this way. We have become habituated to thinking courage is inherently good, but it is not inherently good.

19b. The "Idealist" Reframing

A modern rhetorical move: people today don't even call it courage anymore — they call it "being an idealist" or say "at least he has an ideology," "at least he is moser nefesh (self-sacrificing) for what he believes in."

Is it good to sacrifice yourself for what you believe in? It depends on what you believe in. If there is such a thing as objective good, then flying into the Twin Towers is not good — not for the victims and not for the perpetrator himself. With that act, he goes straight to Gehinnom; it damages his own neshamah. It is only "good" if you believe there is no such thing as objective

good and everyone should just do what feels right to them.

19c. Courage as a Tool, Not a Virtue

Courage is a tool. The attacker had a certain capability that others lack — the ability to sit in that plane and fly it into a building. But this is exactly analogous to the skill of flying a plane — it is a craft (melachah), a profession (fach), not a moral quality.

Tools are morally neutral. Nobody says that the ability to drive a plane is a "middah tovah" — it's a skill. Similarly, courage by itself is just a tool — a capacity that can be used for good or evil.

The sharp distinction:

- **Tools/skills** = morally neutral capacities (like operating a drill — you can use it to fix something or to harm someone)
- **Middos tovos** (as traditionally conceived) = supposed to be parts of being a good human

If courage is merely a tool, then it is not a middah tovah at all in the morally meaningful sense. The person has a yecholes (capability), not a virtue.

---

20. Courage vs. a Tool — The Key Distinction Refined

But the "tool-only" view is also inadequate. A pilot's ability to fly a plane — and even to sit calmly in a plane — is a skill (melachah), not a moral virtue. Nobody says that knowing how to fly a plane makes you a good person. It's useful, it can be employed for mitzvos or good purposes, but it is not a character trait in the moral sense.

When we speak of courage, however, we mean something different. We speak of it as something that makes a person *better as a person* — not merely more effective at achieving goals. Courage is not "purely instrumental" the way a tool is. It is praised as a quality of the person himself, a moral excellence.

20a. The Problem: Courage Without Wisdom Is Not a Virtue

If courage is a virtue in itself, it should be good regardless of context. But courage exercised without wisdom — courage for foolish things — is not the virtue of courage. It may be the same trait/tendency (techunas), but it is not the middah tovah (moral virtue). Someone who is brave in pursuit of evil or stupidity has the characteristic but not the virtue.

This means: the midah (virtue) by itself is nothing — it only becomes a virtue when properly directed. And yet we speak of it as if it were a standalone good. This is the core tension.

20b. The Rambam's Observation: "Meirob HaHergel"

The Rambam states that "from much habituation (meirob hahergel), it became fixed in the hearts of many that perfection consists of separate forms." The Rambam's point is that this way of thinking is actually weird — we are so accustomed to it that we don't notice its strangeness. We habitually speak of individual virtues as standalone goods, and the Rambam is flagging this as a problem born of unexamined habit.

---

21. [Side Digression] Why Did We Stop Saying "Courage" and Start Saying "Idealist"?

For thousands of years, people spoke about the midah of courage. At some point, the language shifted — instead of "courage," people began praising someone as an "idealist" — someone who "stands by his opinion." But this is essentially stubbornness (akshanus) — which is traditionally considered a bad midah! The rebranding as "idealism" obscures this.

The modern concept of the "idealist" carries connotations of altruism and non-selfishness — the idea that the person acts for something beyond themselves. This is a distinctly modern idea, and something suspicious/revealing is going on in this linguistic shift.

---

22. The Contradiction of Empathy and Lashon Hara — Virtues in Conflict

A powerful concrete example of the problem: empathy. Being empathetic — listening to people, believing them, feeling their pain — is praised as a good midah. But the very same trait makes a person a mekabel lashon hara (one who accepts slander). The person who is wonderfully empathetic and listens to everyone's troubles is, by the same token, the person who readily absorbs gossip and slander about others.

Just yesterday someone told a story about exactly such a person — someone who is wonderful at letting people cry out their troubles, but who equally enjoys hearing negative reports about others. It is the same midah operating in both cases.

This creates a genuine contradiction: it is good to be empathetic, and it is bad to accept lashon hara. Goodness can be against goodness. The only way to dissolve this contradiction is to deny that there is such a thing as intrinsic "good" in a midah — to reduce everything to tools. But then we are no longer talking about middos at all — just about tools.

---

23. The "Isolation" Objection and the Anti-Socratic Temptation

An anticipated objection: everything looks problematic when you isolate it. Someone might argue: "Of course courage doesn't make sense in isolation — nothing does. So stop isolating things." Consider the example: "Is it good to be a good person when you're dead?" — even

"being a good person" breaks down when isolated from .context

This dismissal is firmly rejected as an "anti-thinking" move — a pattern-matching reflex that says "whenever you isolate something it doesn't make sense, so stop doing it." This is the "big anti-Socratic thing": the impulse to abandon philosophical analysis because it produces uncomfortable results. In reality, you make a lot of progress by doing exactly this kind of isolation and .analysis

---

How Humans Live with Contradictions — The .24 Illusion of Consistency

A broader observation about human psychology and self-deception: people are not confused in the sense of being paralyzed by contradictions. Rather, people are extremely skilled at jumping between two opposite positions — even within the same sentence — without ever holding both thoughts simultaneously. This is why they believe they are consistent when they are not. It is not hypocrisy in the deliberate sense; it is simply how .humans fail to think

The goal of philosophical inquiry is to force people to hold both contradictory thoughts at the same time — to actually confront the tension rather than oscillating .between the two sides

Example applied: Everyone says courage is a good thing. Everyone also agrees that courage without proper direction is not good. People say both of these things, even in the same breath, and pretend this answers the question — but it doesn't. They praise someone for "having courage" without specifying courage *in what*, and then separately acknowledge that undirected courage isn't a virtue. These are contradictory, and .merely stating both sides is not a resolution

---

Why Courage Is Not Just a Tool — You Can't .25 Learn It Like One

The claim that courage is "just a tool" is a bad solution that many people implicitly hold. You cannot learn courage the same way you learn a skill/tool — or at least not entirely. This asymmetry in how courage is acquired versus how skills are acquired is evidence that courage is .not merely instrumental

A question for therapists: Is there a therapy for courage that is independent of what the courage is about? Skepticism is warranted: "Therapists pretend that they do things like this all the time. I don't think it's true. ".People are not like that

---

The "Tool-Only" View Collapses the Concept .26 Entirely

The view that virtues like courage are morally neutral in themselves — good when used for good, bad when used for bad, purely "actional" rather than directional — actually destroys courage even as a tool, not just as a virtue. Why? Because courage inherently means acting in the face of danger or doubt for the correct reasons, under correct conditions. Without that directionality, it isn't courage at all — "my stone also has courage; it falls into the abyss." A stone's indifference to danger is not courage. The "for" is built into the very definition of the .midah

---

You Cannot Train Virtues as Pure Tools — The .27 Motivation Example

Virtues cannot actually be trained as mere tools, stripped of their reasons/goals. Motivation serves as a :key example

A person goes to a therapist saying he lacks motivation - (e.g., to get up and go to work). The therapist tries to ".give him "motivation techniques

This doesn't work for anyone with "a functioning soul." - Human motivation means: "I believe this is a good thing .to do." That's how it works

You *can* convince someone through persuasion (even - demagoguery) that something is worth doing — e.g., it's a mitzvah to support your family, or the company is saving the world. Then they'll come. But motivation without a "for" — without a goal or belief — simply .doesn't function

Therapists and Coaches [Side Digression]

Even a coach teaching manipulation ("How to Win Friends and Influence People") still relies on a "for" — it's just an evil one (e.g., "pretend to be friendly because you'll make money"). The coach assumes you *already want* money. Without any pre-existing goal, you can't .be taught even bad techniques

---

The Hammer Analogy — True Tools vs. Human .28 Virtues

A hammer is a genuine tool: it is shaped to hammer nails without needing to "know" what a nail is. It has no directedness (kavvanah). A human shapes it externally .for a purpose

But anything involving the human soul — what the Rambam calls the nefesh ha'maskeles (rational soul) — cannot be trained without a view of the goal. Human virtues and vices have a form that is inherently about *what they are for*. Technique exists and is transferable, but the midah itself (e.g., motivation) is not reducible to .technique

[Personal Aside]

An admission: "I'm a funny person — I cannot be motivated toward things I don't believe in." But the

suspicion is that people who *do* get motivated by motivational speakers already believed in the goal and ".just needed "a little push

---

The Core Thesis Crystallizes: You Can't Talk .29 About Virtues Without Talking About a Good Person

The overarching point stated explicitly: "We can't talk about virtues without talking about a good person." We are accustomed to treating these as separate discussions, but when you try to push the two statements together — (a) courage is a standalone trait, and (b) courage requires moral direction — the contradiction becomes apparent. Like a comic-book character who pretends to be two people but is never seen in the same room at the same time, we maintain contradictory positions by never examining them simultaneously. When the philosopher ".forces them together, "our action starts to buckle

---

The Chazon Ish's Resolution — One Good .30 Midah, One Bad Midah

30a. The Single Bad Midah

B'shoresh" (at root), there is only one good midah and" one bad midah. And really, only the good midah truly exists. The "bad midah" is not a positive quality but rather neglect (haznachah) — letting life run on its own without effort, direction, or control ("nachlazn" — not controlling, not directing). The single bad midah is letting life proceed without any effort (bli kol hishtadlus). Without working on oneself, a person will .automatically acquire all the bad middos

30b. The Single Good Midah

Correspondingly, the one good midah is: the absolute agreement/commitment (haskamah muchletes) to let the moral sentiment (regesh musari) govern the appetitive sentiment (regesh ta'avani). The formulation is perplexing — if both are "regesh" (sentiment/feeling), what's the real distinction? The Chazon Ish may be trapped in an awkward framework, but the next passage states it better. The core idea: the moment a person has this commitment, he is fighting all bad traits .simultaneously, as one

30c. Credit and Critique

The Chazon Ish deserves significant credit: "At least he got out of one big confusion" — recognizing that you can't have separate independent virtues without a unifying framework. However, the assessment is: "I don't think he's correct... this is assuming a little too ".much, or at least it's missing a lot

30d. Historical Note

The Chazon Ish's approach is "totally lifted from Plato/Socrates, word for word" — specifically the Socratic dialogues' method of showing that individual virtues collapse into a unified concept of the good. This .is noted approvingly as a parallel, not as a criticism

---

Critique of the "One Midah Per Month" Mussar .31 Approach

A story (from the lecturer's father) illustrates the traditional mussar school method: working on one trait per month — one month courage, the next lashon hara, the next ta'avah (desire), etc. The absurd result: during the "courage month," someone tells lashon hara and it's permitted because "we're not working on that this month"; during the lashon hara month, an opportunity for courage arises and is dismissed as "not my topic this ".month

This is exactly what the Chazon Ish mocks. His position: "What does it mean to 'work on a midah'? Work on being a mentsch (a rational human being), and all the good traits will follow automatically." You don't work on individual traits — you work on living by seichel (reason/intellect) rather than by natural inclination. .Seichel includes everything

---

The Impossibility of Being "Half Good" — No .32 Partial Virtue

The Chazon Ish's principle: "Perfection cannot exist in halves" (lo titachen shleimus zulas chatza'in). You are either a ta'avos (appetite-driven) person or a seichel (reason-driven) person — you cannot be both simultaneously. It makes no sense to say "I've conquered gluttony but not anger" as if these are separate, independent projects. You're either governed by reason .or you're not

Illustration of the Absurdity

Imagine someone says "I've worked on my desire for eating but not drinking." That's funny — the same faculty (rational self-control) would govern both. If you truly had seichel governing your life, it would apply to .everything, not selectively

---

The Resolution: Natural Traits vs. True Virtues .33 — A Critical Distinction

The obvious objection: we clearly see people who are good in some traits and bad in others! The Chazon Ish's :resolution introduces a crucial distinction

Natural traits (midos natural/neti'os tiv'iyos): - People are born with different natural dispositions. One person naturally has less appetite but more anger; another the reverse. These are not moral achievements — they are mere natural endowments, tools/properties .(eigenschaft), not true virtues

True virtue (midah tovah that is a REAL midah - tovah): Only the person who has "or ha-seichel" (the light of reason) — the one genuine good quality of

rational self-governance — automatically has ALL good .traits

So when we observe someone who seems virtuous in one area but not another, the Chazon Ish says: they aren't actually virtuous at all. They simply have favorable natural dispositions in certain areas. They haven't conquered anything through reason. Their life is still governed by natural inclinations — it just happens that some of their natural inclinations are socially acceptable. "You're not a good person at all! Not even a .little!" — because no seichel is directing your life

The Wicked Have No Good Traits — Only Natural Ones

The upshot: wicked people (resha'im) don't have any genuinely good traits; they only have natural traits that happen to look good. And people naturally have different levels of various inclinations, which explains .the apparent variation

---

The Worked-On Trait [Side Digression] .34 Problem and the Mussar Paradox

A complication: what about someone who genuinely worked on a trait — went to mussar, went to therapy, overcame their tendency to violence? They've changed through effort, not just nature. The traditional mussar view says a person comes into the world to "break their midos." But the Chazon Ish's framework creates a tension: if you can only be wholly reason-governed or wholly appetite-governed, how do you account for ?partial, effortful moral progress

This problem goes "all the way back to Plato" — it's the ?same ancient question: can virtue be partial

---

Socrates' Argument: There Cannot Be More .35 Than One Virtue

Socrates' central claim: there cannot be truly separate good traits. A person is either good or bad — one cannot be good in one way and bad in another. For Socrates, "good" always means acting according to what reason dictates. Therefore, no virtue can be defined (שכל) without reference to reason. The logical conclusion: there is really only one virtue — having/using reason All seemingly distinct virtues collapse into this .(שכל) .single quality

---

The Chazon Ish Anticipated This — But .36 Recognized It's Insufficient

The Chazon Ish said something similar but understood that this formulation alone is not enough. The critical insight: using reason is not the same as having reason. Knowing what is good does not automatically make one .good

---

Aristotle's Critique of Socrates: "Knowing .37 "That" vs. "Knowing How

Aristotle's key distinction (Book 6, Chapter 12/13): having intellectual understanding doesn't help you be good, just as understanding what is healthy doesn't make you healthy. A doctor who knows everything about .health isn't necessarily healthy himself

Socrates conflated "knowing that" (propositional knowledge — knowing that something is good) with "knowing how" (practical knowledge — knowing how to actually be good). Aristotle insists these are two fundamentally different types of knowledge, not the .same thing

Further Refinement — A Third Type of Knowledge

Beyond "knowing that" and "knowing how," there is yet another dimension: knowing *whether* something is the right application — a kind of practical wisdom about correct judgment in context. "Knowing how" is still just a tool or warm-up; true virtue requires this deeper .evaluative knowledge

---

Aristotle's Partial Agreement with Socrates: .38 The Unity of Virtue — But Not Identity with Reason

Aristotle ultimately agrees with Socrates in one respect: But .(שכל) there are no genuine virtues without reason he disagrees that reason *is* all the virtues. Reason is .necessary but not sufficient

---

Natural Virtue vs. True Virtue — Aristotle's Key .39 Distinction

:(מידות טבעיות) "Aristotle's concept of "natural virtue

- Some people (and even animals) are born with certain good-seeming traits — a naturally gentle temperament, .etc ,(צניעות) a cat's apparent modesty
- These are not genuine virtues. They are called virtues .(בשם המושאל) only metaphorically/by borrowed name
- A cat's "modesty" is not real modesty. It would only *be* modesty if a rational being performed the same .action because reason dictated it
- Similarly, a child or person born with naturally good temperamental dispositions does not truly possess good character traits — only raw material or tools that could .become virtues if guided by reason

The Critical Criterion for True Virtue

A trait becomes a genuine virtue only when it operates determines (שכל מעשי) according to what practical reason is correct. The definition of every virtue inherently ".includes the clause "as reason dictates

---

Resolution: Which Virtues Are Separable and .40 ?Which Are Not

This yields Aristotle's solution to the separability problem:

- **Natural/temperamental traits CAN exist separately** — a person can be born brave but not temperate, generous but not modest. These are separable because they are not true virtues.
- **True, reason-guided virtues CANNOT exist separately** — if one possesses genuine practical wisdom (דעת), one necessarily has all the virtues. They are unified through reason.
- A person who is a בר דעת (possessor of genuine understanding/practical wisdom) has all virtues simultaneously. A person operating from natural temperament alone (like an animal or child) can have one trait without another.

---

41. Application to the Rambam's Structure

In the early chapters (1–3 or so), the Rambam discusses individual traits separately — which corresponds to discussing them at the level of natural/temperamental dispositions. Starting around Chapter 5, the Rambam begins discussing all traits together — reflecting the shift to true, reason-integrated virtue where they are unified. This structural observation is noted, though a fully clear resolution (תירוץ) of how the Rambam navigates between treating traits individually and treating them as unified is not yet available.

---

42. The Remaining Open Question: Why Isn't Reason Alone Sufficient?

The inverse problem that still needs investigation:

- It's established that without reason, no trait is truly good.
- And that with genuine reason, one has all virtues.
- But the opposite question remains: why isn't reason alone enough? What do good character traits *add* to being a good person beyond understanding and knowing what to do?
- This is the Rambam's position (contra Socrates): reason is not sufficient by itself. Something more is needed — the actual cultivated dispositions.

This question is identified as ready for investigation but deferred due to time constraints.

---

43. [Closing]

The class ends having covered the extended methodological introduction about reading between the lines of Torah literature, the Chazon Ish's devastating question about bitachon, and the main philosophical argument about the unity of virtue — from the Chazon Ish's critique of the Mussar movement's treatment of middos as separate departments, through the demonstration that individual traits (like courage) cannot be inherently good, to the Aristotelian resolution distinguishing natural traits (separable) from true virtues (inseparable, unified through reason). The final question — what virtues add beyond reason alone — remains open for future sessions.

תמלול מלא

דער מנהג ר' ישראל: וויאזוי צו לייענען צדיקים'ס ספרים

איינפירונג: די חזון איש'ס קשיא און סאקראטיס

שוין זייגער, היינטיגע שיעור מ'גייט דורכשמועסן... איך ווייס נאך נישט וואס... וואס זאל מיר דורכשמועסן? יא... מ'גייט דאס טון, אבער מ'גייט נאך טרעפן אן ענגל... מ'גייט דורכשמועסן אזא נושא... איך גיי דורכשמועסן א קשיא [kashya: question, difficulty] פון די חזון איש [Chazon Ish: Rabbi Avraham Yeshaya Karelitz, 1878-1953]... וואס איז גאר אן אלטע קשיא, דער ערשטער וואס האט עס געפרעגט איז געווען... איך ווייס נישט... קען זיין... ווייל זיין פארפארש, עס איז גאר סאקראטיס [Socrates]. און ווי דו זעסט די ראיה [ra'aya: proof], אז ווער ס'טראכט גוט, פלעגט די זעלבע קשיא צו סאקראטיס. ס'איז נאך די השכלה [Haskalah: Jewish Enlightenment movement], אבער פון דעם וואס איז איינער פון די ראיות, האט זיך נישט געוויסט וואס ער צו טראכטן. ווייל זיינע קשיא'ס, זיין בעיסיקלי די זעלבע קשיא'ס.

דער מנהג ר' ישראל: זיכערקייט אין אמונה, קשיות אין הלכה

סאו, שטייט זיך דארט נישט איין חסרון איבער סאקראטיס, אז ער כאפט נישט אז ער שרייבט נישט אלעמאל אזא קשיא, ער זאגט עס בתור פסק הלכה [b'toras psak halacha: as a halachic ruling]. בפרט ווען ער רעדט אין אגדה [aggadah: non-legal rabbinic teachings], האט ער זיין מנהג ר' ישראל [minhag R' Yisroel: the custom of the Jewish people]... עס איז געווען נאר איין איד וואס האט נישט געהאט דעם מנהג, און ער האט אויך געהאט דעם מנהג, אבער ער האט אויך געהאט דעם מנהג. דער ערשטער האט דעם מנהג, אבער חוץ פון דעם, אויך געהאט דעם מנהג. אבער דער מנהג ר' ישראל איז... עס איז גוט.

דער מנהג ר' ישראל איז... אז ווען מ'רעדט אין די ענינים פון השקפה [hashkafa: worldview, philosophy], פון מחשבה [machshava: thought], פון סייענס, פון דעת [da'as: knowledge], רעדט מען מיט מורא'דיגע confidence, מיט מורא'דיגע dogmatism און מעשיות. ווייל יעדער רעדט קלאר און זיכער, און ווען ס'טראכט אנדערש איז א גוי גמור און אן אפיקורוס [apikorus: heretic] אן אויסווארף, און אזוי ווייטער. אזוי, אזוי דער מנהג, ס'מיינט נישט גארנישט, ס'איז פלעין דער מנהג.

אין הלכה [halacha: Jewish law], איז דא מענטשן וואס זייער מנהג איז צו זאגן אז ער האט א שאלה, ער פארשטייט נישט די משנה [Mishna: foundational rabbinic legal text], ער פארשטייט נישט די גמרא [Gemara: Talmudic discussion], וכדומה [v'chodomeh: and so forth]. אבער אין ענינים פון אמונה [emunah: faith], אין ענינים פון דעת איז ער דארף דער מנהג פון אלע אידן און עס רעדט מיט א משוגע'דיגע זיכערקייט.

ס'איז א פאני מנהג.

דער זעלבער מענטש ווען ער רעדט אין לערנען, ער זעט ער פארשטייט זייער גוט, ער האט נאך נישט סאלווד די גאנצע פראבלעם, אזוי ווייטער.

ער זאגט עפעס א דרשה [drasha: sermon] ביי שלש סעודות [shalosh seudos: third Sabbath meal], אדער ער שרייבט עפעס א חסידיש ספר, מיט אמאל הייסט ער, ער קומט מיט אזא מין פאזישן פון וויסן.

אמת, ער קען זאגן א דרשה וואס האט קשיות, ס'איז גארנישט געשען.

דער עולם [olam: the public, the audience] האט עס נישט ליב, דאס איז דער אמת. דער עולם וואס הערט אויס די הגדות [haggados: teachings, stories] האבן עס נישט ליב.

דיגרעסיע: אנקאמפארטעבל מיט נישט-וויסן

דער איין גרויסער חילוק [chiluk: distinction] איז אז די מענטשן וואס קומען צו שלש סעודות האבן נישט קיין כח צו בלייבן מיט א קשיא, ווייל דאס מאכט זיי אנקאמפארטעבל.

ס'איז געווענליך די דזשאב פון דעם בעל דרשן [ba'al darshan: preacher] צו מאכן מענטשן פילן קאמפארטעבל.

זייער גוט. איך מאך נאר מענטשן נישט אנקאמפארטעבל.

פרוביר נאר זייער שטארק צו לעבן אין דעם אנקאמפארטעבל, וועסטו עס ליב האבן.

עד דלא ידע [ad d'lo yada: until one doesn't know - Purim concept], נאר גענוג אנטרינקען ביז מ'איז קאמפארטעבל מיט דעם נישט וויסן.

איך ווייס אז מרדכי [Mordechai] איז געווען גערעכט, און המן [Haman] קיינער ווייסט נישט.

קענסטו נישט וועגן דעם מאכן פורים [Purim]?

קענסט ערשט.

יא? ערשט געווען פורים. דאס איז פשוט'ער פשט [pashut'er pshat: simple meaning].

דו האסט אז דו ביסט זיכער אז דו ביסט אויף מרדכי'ס זייט נישט אויף המן'ס זייט?

איך בין נישט זיכער.

און דו האסט עפעס איבערצובלייבן אין דער זאון.

וואס?

דו האסט עפעס איבערצובלייבן אין דער זאון, דווקא צו בלייבן אין דער זאון דארטן וואו דו ביסט קאמפארטעבל.

דארף מען זיך נישט גייזן אויף דעם אויך, אויב מ'ווייסט יא, דארף מען זיך אויך נישט גייזן אויף דעם, אבער רוב מענטשן ווייסן גארנישט וועגן זיי זענען נישט קאמפארטעבל דארט.

דאס איז דאך דער פלאץ וואו מען געפינט אויס זאכן. דעי חדר איז די פלאץ וואו מ'געפינט אויס זאכן.

ווען מ'איז זייער זיכער געפינט מען נישט אויס זאכן. אויב מ'ווייסט שוין, ווייסט מען שוין. אקעי.

אבער ווער ס'ווייסט נישט אזוי ווי מיך, מענטשן וואס ווייסן נאך נישט אלעס, דארט וועט מען געפינען אויס עניטינג פראם ביאינג שור.

די פראבלעם: ספרים וואס הייבן אן פון תירוצים

אקעי. סאו דאס איז א פראבלעם, ביי דעם איז זייער שווער צו לערנען ספרים פון גדולי ישראל [gedolei Yisroel: great Torah scholars] געווענליך, ווייל קיינער איז נישט מודה [modeh: admits] אז זיי האבן א קשיא, זיי הייבן אן פון דעם תירוץ [teirutz: answer].

דאס איז א גרויסע שוועריקייט, און מ'זעט עס אז אפילו קליינע בחורים [bochurim: yeshiva students] הייבן אן צו אריינקריכן אין ענינים. פון דעות [deyos: opinions, beliefs], פון חסידות [Chassidus: Chassidic teachings], אדער מוסר [mussar: ethical teachings], אדער א מחשבה, whatever you want to call it, מיט אמאל הייבט ער אן צו רעדן, ער כאפט מיט אים א שמועס, ער רעדט קלי, ער איז יעצט געקומען פון בארג סיני [Har Sinai: Mount Sinai], און ער האט געכאפט די זאך, העלא, דו האסט פאסט אן אידיע, איך הער, אבער די גאנצע טראדישאן, די אלע ספרים וואס ער ליינט, רעדן אויף דער שפראך, ער ווייסט נישט קיין אנדערע וועג וויאזוי צוצוגיין, מען טאר נישט צוצוגיין צו ענינים פון אמונה מיט אן קיין זיכערקייט, מען טאר נאר מיט, זאל מען מיינען ווערט אזא נוסח [nusach: formulation, style].

איך בין איינמאל אין קאנטרי, איך האב געהערט א בחור, ער איז זעכצן יאר אלט, ער רעדט פון אמונה בטחון [emunah u'bitachon: faith and trust], וואלט אמונה פארט, מען קען נישט קיין קשיות, ער גייט אים איינצאלן, ער רעדט, ער האט א גאנצע שפראך, ווייל ער קען נישט קיין אינטערעסן. יא, איך רעד אפילו ווען מען זאגט אן אידיע, ער רעדט א חזק [chazak: strong, forceful], אקעי יא, חזק, ער האט א חזק, ער זאגט א פילע אידיעס, ער רעדט וועגן דעם קלי, אקעי, אבער, אבער, אבער, סאוי, נתיל דעיסט מיט סתם קריטיק [stam kritik: mere criticism], טו דאך נישט סתם קריטיק.

פארוואס סתם קריטיק ארבעט נישט

סתם קריטיק איז אויך א זאך וואס קומט נארגעץ נישט אן, איז אויך א וויכטיגע זאך וואס מען דארף תשובה [teshuvah: repentance, return] טון, אויף יעדע קריטיק וואס מען האט אמאל געזאגט, סתם קריטיק טיפט מען גארנישט אויף. אז יענער איז אזוי זיכער, און איך בין נישט זיכער. וואו, ביסט אזוי זיכער, ביסט נישט זיכער. נע, סתם קריטיק איז נישט קיין וועג. נאר וואס איז יא א וועג, אויב מען דארף זיך אויסלערנען, צו ניצן, צו לערנען די אלע תורות [Toros: Torah teachings], מען קען נישט דא רעדן פון תורה און עס נישט לערנען קיין איין אידיש ספר, ווייל אלע זענען אזוי זיכער, קען נישט אזוי.

די סעקרעט: צדיקים זענען נישט געווען אזוי זיכער

מען דארף אויסגעפינען די סעקרעט. די סעקרעט איז אז די אלע אידן וואס האבן געשריבן די ספרים זענען נישט געווען אזוי זיכער. עס זענען דא ניסי, א חלק זענען טאקע געווען זיכער. אבער איך רעד פון די וואס אונז לערנען יא, וואס האבן עפעס יא וואס צו זאגן. ער איז נישט געווען אזוי זי��ער בכלל. מען דארף זיך אויסלערנען צו זיין אזוי זיכער שטייענדיג אויף א שטענדער [shtender: lectern]. קען דאך קויפן א שטענדער? איך זעה, איינער זאל לערנען, איך זעה, איך זעה, איך זעה, זיך שטייט פאר שלעגן פיל. יא, קויפן א שטענדער פאר דיר. מען קען שרייען מיט א ווייכל קול, איך בין געקומען דארט א קול. ירקל זאל א שטענדער ריטמער.

די אמת'דיגע סאלושען: לערנען צו לייענען צווישן די ליינס

די אמת'דיגע סאלושען איז, אנהייבן צו לערנען די תורות פון אנדערע אידן, און אנהייבן זיך צו רעכענען מיט זיי, נישט זיין אזוי ווי א תלמיד שוטה [talmid shoteh: foolish student], א חסיד שוטה [chassid shoteh: foolish chassid] וואס גלייבט אלעס וואס דער רבי [Rebbe: Chassidic leader] זאגט.

מען דארף זיך כאפן, ווען עס ווי שארפער ער זאגט עפעס, מיינט עס אז עס איז דא א גרעסערע קשיא. פשוט'ע כלל [pashut'e klal: simple rule], יא? ווען איינער שרייט, מען מוז אזוי גלייבן, מען מוז עס זאגן, ווער עס זאגט אנדערש איז אינגאנצן נישט, מיינט עס צו זאגן אז דא איז דא א גוטע קשיא. ער ברענגט סך הכל [sach hakol: in total] ארויס די קשיא אויף די וועג. עס איז פשוט א נייע נוסח פון ארויסברענגען קשיות, צו שרייען אז ווער עס זאגט אנדערש. אויב מיר רעדן אז עס איז א פשוט'ע זאך, דארף מען דיך נישט שרייען. איך מיין נישט דאס צו זאגן סיניקלי, איך מיין

דאס צו זאגן אמת'דיג. אז אזא סארט וועג פון שרייבן, איז איינע פון די זאכן וואס אונז צו לערנען דאך איז... איך מיין דאס וואס רבי ליפא ז"ל [Rebbe Lipa z"l: Rabbi Lipa, may his memory be a blessing] האט אונז אויסגעלערנט צו לערנען, איז צו ליינען יעדע סיין פון צווישן די ליינס. וואס ער זאגט נישט און וויאזוי ער זאגט עס, איז אויך עפעס.

פארשטיין אז מענטשן ווילן נישט פארשטאנען ווערן

מען דארף פארשטיין אז רוב מענטשן וואס שרייבן ספרים, אויך די וואס זאגן שיעורים [shiurim: Torah classes] אדער וואס רעדן מיט אנדערע מענטשן. מיר קענען... די רוב מענטשן ווילן דיך נישט פארשטיין. ווייסטו דעם אמת? רוב מענטשן ווילן נישט פארשטיין. מען פרעגט נישט די קלוגע מענטשן. חסידות תורה, פון דעם רב המנונא סבא [Rav Hamnuna Saba: Talmudic sage] וואס עס האט געפעלט אים משנה תורה [Mishneh Torah: Maimonides' legal code]. קיינער לערנט נישט משנה תורה כדי צו פארשטיין. ס'איז נישט קיין חילוק. קענסט זאגן וואס דו ווילסט. מ'כאפט נישט, עס איז נאך א חסידות תורה.

ווען מ'כאפט א ספר וואס איז פאר די מעיינים [mevinim: those who understand], פאר די מבינים, דארף מען זיין אסאך מער קעירפול. ווייל זיי ווילן יא פארשטיין, און זיי מיינען שוין אז זיי פארשטייען נאכהער. סאו, דערפאר, מען שרייבט נישט, מען שרייבט שוין קיין קשיות. מען שרייבט נאר די תירוצים. אבער לויט ווי שטארק דער תירוץ איז, קענסטו פארשטיין אז עס איז דא א קשיא.

מנות חכמה: פארשטיין וויאזוי א חכם ארבעט

און דער מחבר [mechaber: author], געווענליך איז נישט געווען אזא... אויב מען האט אביסל א מנות חכמה [manos chochma: a portion of wisdom]. מנות חכמה מיין איך נישט אסאך קלוג צו זאגן, אבער מען פארשטייט וויאזוי א חכם [chacham: wise person] ארבעט. נישט אז מען גלייבט עפעס וואס שטייט נישט. פארשטייסט וויאזוי א חכם ארבעט, פארשטייסטו אז עס האט אים געשטערט דא עפעס. אה, איך זעה ער רעדט וועגן דעם, דא שטערט אים עפעס.

די ליובאוויטשער מאמר: די נשמה'ס קשיא

אזוי ווי איך זאג, איך האב פארציילט די מעשה [ma'aseh: story] שוין פון דעם ליובאוויטשער חסיד, ער האט געזאגט אז יעדער ליובאוויטשער מאמר [ma'amar: Chassidic discourse] הייבט זיך אן מיט א קשיא, פארוואס די נשמה [neshama: soul] איז אראפגעקומען אין א גוף [guf: body], איך האב געווען בעסער ביי די נשמה אין עולם העליון [olam ha'elyon: upper world] דארט, נהנה מזיו השכינה [neheneh miziv haShechinah: enjoying the radiance of the Divine Presence], וואס קומט זי דא אראפ אויף די וועלט אזוי זיך צו מיטשענען? דער בעל התניא [Ba'al HaTanya: Rabbi Schneur Zalman of Liadi, founder of Chabad] האט אסאך תירוצים אויף די קשיא. אמווייניגסטנס איינס, אבער ער האט מער ווי איין תירוץ אויף די קשיא.

דער חפץ חיים [Chofetz Chaim: Rabbi Yisrael Meir Kagan] זאגט נאר מ'האט שוין פאענטפערט די קשיא, וואס נעקסטע וואך זאגט ער נאכאמאל דער רבי די קשיא? ווייל ער זעט אז מ'האט נישט פאענטפערט די קשיא. דער תירוץ וואס ווען ס'מיינט מ'האט פאענטפערט די קשיא, האסטו נישט פארשטאנען נאכנישט. מ'דארף זיך קאכן אין די קשיא. מ'דארף לערנען און דער מיינט אז די קשיא איז שווער. יא, ס'איז טאפ'ס א מהלך [mehalech: approach, method], איך פארשטיי דער אייבערשטער [der Aibishter: the Almighty] ווייל דאקעג אזוי, שכינה בתחתונים [Shechinah b'tachtonim: Divine Presence in the lower worlds]. ס'איז אלץ א דוחק [dochak: forced explanation] צו קענען לעבן א וועג, וואס דאס ברענגט ארויס די קשיא בעסער. דער תירוץ וואס דו האסט א שוואכער תירוץ, איך מיין אפשר איז יא גוט דער תירוץ, אבער אפילו ווען ס'איז יא גוט דער תירוץ, די קשיא איז אויך אמת. און אויב דו כאפסט נישט די קשיא, האסט נישט פארשטאנען. דו מיינסט נאר אז די מסקנא [maskana: conclusion], מ'הייבט אן צו די מסקנא, און איך זאג פונקט פארקערט.

מורה נבוכים: לערנען על הסדר אדער פון די תירוצים?

ס'דא מענטשן וואס זיי זאגן אז מ'טאר נישט לערנען מורה נבוכים [Moreh Nevuchim: Guide for the Perplexed by Maimonides] על הסדר [al haseder: in order]. מורה נבוכים איז גראדע א ספר וואס א ביסל איז אויך זייער קערפול אין א געוויסע וועגן איז מער קערפול אין מורה נבוכים ווי אנדערע ספרים וואס פארשטאפט נאר די פראבלעמען וואס ברענגט נישט קיין קשיות. אבער מענטשן מיינען אז מורה נבוכים איז א ספר וואס האט קשיות מיט תירוצים. יא, עפעס א צדיק [tzaddik: righteous person] האט געזאגט, ער האלט מ'זאל אנהייבן פון די תירוצים שוין. ס'איז שווער ס'איז טיף מ'קען נישט דורכגיין די וועג פון די תירוצים, ס'ארבעט נישט עקזעקטלי אזוי. א ביסל קען מען מאכן א מורה נבוכים מיט צינזער וואס פארשטאפט נאר די פראבלעמען וואס ברענגט נישט קיין קשיות.

אבער איך זאג פונקט פארקערט. איך זאג אז מ'דארף לערנען די ספרים וואס זאגן יא נאר תירוצים, און מ'דארף ארויסדרינגען פון זיי די קשיות. אן קשיות פארשטייט מען נישט. דו ווערסט נישט קיין תורה'דיגער, מ'הייבט זיך נישט אן צו זיין. שטימט. זייער גוט.

א טאקסאנאמיע פון מחברים

יעצט, ס'דא אידן, ס'דא פארשידענע מענטשן, ס'וועגדט זיך וועלכע גוטע שרייבערס זיי זענען, וועלכע גוטע בעלי דרשנים [ba'alei darshanim: preachers] זיי זענען, און וועלכע גוטע מעיינים זיי זענען. ווייל ס'דא א זאך וואס ס'איז א סאך בעסער פון פארוויישן אלע קשיות. זיי שרייבן שוין א שטיקל תורה וואס שרייבט אראפ א שמועס וואס ס'קען מיינען אז ס'איז קיינמאל נישט שווער געווען, ס'איז פשוט געקומען צו אים א גילוי פון הימל [gilui min hashamayim: revelation from heaven] וואס ענטפערט אלע קשיות. נישט פשוט ער האט אמאל געהאט א קשיא און דער אייבערשטער האט אים פאענטפערט. פלעין, ער ווייסט אזוי דער אייבערשטער ארבעט. אקעי, אזוי קען מען מיינען. נאכדעם איז דא אנדערע אידן, אנדערע צדיקים, וויבאלד זיי זענען שוואכע שרייבערס מיין איך, אדער ווייל זיי האבן יא א ביסל מער, דארף מען טראכטן א ביסל מער וויפיל דער מהלך פיט, ווי ס'פיט אריין אין דעם מהלך, ס'פיט אריין אין שטיקל תורה. מ'קען זען ווי זיי שרייבן אז זיי האבן יא אמאל געהאט א קשיא, אזוי קען מען זען.

סאמטיימס זעט מען עס טאקע, פון ווי שיין ער איז, ווייסט מען אז ס'איז די תורה. אבער סאמטיימס זעט מען עס דארט יא א קשיא, ווייל ער איז נישט אזוי שיין, נישט קיין שיינער בעל דרשן, מאכט נישט אזוי שיינע שטיקלעך תורה.

איבערגאנג צו די הויפט נושא: דער חזון איש

סאו, אין פי דעתי [l'fi da'ati: in my opinion], איז ר' אברהם ישעיה קארעליץ [R' Avraham Yeshaya Karelitz], דער חזון איש, געווען איינעם פון די אידן.

דער חזון איש'ס קלארקייט און קאראדזש אין טראכטן: א קריטישע אנאליז פון בטחון און תורת המידות

דער חזון איש'ס אייגנארטיגע שרייב-שטייגער

ווייל עס איז דא א זאך וואס איז א סך בעסער פון פארענטפערן אלע קשיות. הייסט עס שוין א שטיקל תורה [Torah: a piece of Torah teaching] וואס שרייבט אראפ א שמועס [shmues: a discourse], אז עס קען מיינען אז עס קומט שפעטער און ס'פירט זיך צו אים א גילוי מן השמים [giluy min hashamayim: a heavenly revelation] וואס פארענטפערט אלע קשיות [kashyes: difficulties/questions].

נישט פשוט, אמאל גייט א קשיא איבערשט אויף דעם פארענטפערן, דאס לויט אז דער אייבערשטער ארבעט. אקעי, אזוי קען מען מיינען.

נאכדעם איז דא אנדערע אידן, אנדערע צדיקים [tzadikim: righteous people], וויבאלד זיי זענען שוואכע שרייבערס מיין איך, אדער ווייל זיי האבן יא, אבער סאמטיימס טראכטן זיי א ביסל מער וויפיל דער מהלך [mahalach: the logical progression] פיט זיך אריין אין דער מהלך, פיט זיך אריין אין שטיקל תורה. קען מען זען ווי אזוי זיי שרייבן, אזוי יא, אמאל גייט א קשיא, אזוי קען מען זען.

סאמטיימס זעט מען עס טאקע פון ווי שארף ער איז וועגן ווען ער זאגט א גוטע תירוץ [teiretz: answer], אבער סאמטיימס זעט מען עס האט יא א קשיא, זאל ער נישט אזוי שיינער, נישט קיין שיינער בעל דרשן [baal darshan: preacher], ער מאכט נישט אזוי שיינער די שטיקלעך תורה.

דער חזון איש'ס שארפקייט אין קשיות

סאו, אין די פי דעתי [lefi daati: in my opinion] איז ר' אברהם ישעיהו קארעליץ דער חזון איש [Chazon Ish: Rabbi Avraham Yeshayahu Karelitz, 1878-1953] געווען איינער פון די אידן, ער רעדט וועגן א סך, אפילו אין גמרא [Gemara: Talmud] איז עס אזוי, אבער אפילו אין אגדה [Aggadah: non-legal Talmudic material] ווען ער האט א מנהג [minhag: custom/practice] צו שרייבן מיט א משונה'דיגע קלארע שארפקייט, עס איז זייער זיכער, זעסט ער זייער גוט, עס איז שווער צו — אלע זיינע קשיות זענען גוט, אלעמאל ווען ער זאגט עפעס קומט ער מיט א גוטע נקודה [nekudah: point].

זיין תירוץ איז א סך מאל ער הייבט אן צו זאגן אן אמונה [emunah: faith], וואס טרייט ער זיך אוועקלויפן פון די קשיא, אקעי, אבער די נקודה וואס ער הייבט אן מיט איז אלעמאל מורא'דיג גלייך, אלעמאל מורא'דיג, עס איז נאך גלייך, עס איז אלעמאל א וואס סארט נקודה וואס מ'קומט נאר אן דערצו ווען מ'טראכט אליינס, נישט ווען א מענטש איז צוגעוואוינט א גאנץ לעבן זאגט ער נאר נאך וואס עס שטייט, פרעגט ער נישט אזא קשיא, עס שטייט, יא.

דער משל פון חזון איש'ס קריטיק אויף בטחון

דער משל, איך ווייס פון וואס דער משל [mashal: parable/example] איז, רייט? וואס איז דער גרעסטער משל? אלעמאל זאג איך דער משל און איך קום שוין צו דער נמשל [nimshal: the lesson/application]. דער משל איז, אז יעדער חסידישער איד ווייסט דעם אמת. יעדער חסידישער איד ווייסט, עס איז נישט אמת געשריבן געווארן קעגן חסידות דורך דעם חזון איש, עס איז געשריבן געווארן קעגן נאווארדאק [Novardok: a Mussar yeshiva movement], אבער עס איז אויך קעגן חסידות. יעדער חסידישער איד ווייסט, אז דער חזון איש אין פרק ב' [perek beis: chapter 2] פון זיין ספר אמונה ובטחון [Emunah U'Bitachon: Faith and Trust] זאגט...

די חסידישע שיטה פון בטחון

אז די חסידים זאגן, איך ווייס שוין ווען חסידים מיינט חסידים, ער זאגט אז די חסידים זאגן אז בטחון [bitachon: trust in God] טייטש ס'גייט אלעמאל זיין גוט. און ווען ס'איז דא א ספק [safek: doubt] צו עס איז זיין גוט צו נישט, אבער בטחון זאגט אז ס'גייט זיין גוט. אזוי זאגט די וועלט, אזוי זאגן די חסידים, און ער זאגט... און ער הייבט אן, ער הייבט נישט אן אזוי, ער הייבט אן פון די תירוץ, נישט פון די קשיא.

דער חזון איש'ס פארניכטנדע קשיא

ווי איך זאג דאך וואס ער זאגט, און ער זאגט, איך פארשטיי נישט, פון ווי עסטו גענומען דאס אז עס גייט זיין גוט? קענסטו דאך מסביר זיין [mesvir zein: explain]? Based on what are you saying this? ביסט א נביא [navi: prophet]? אפילו ווען א נביא זאגט עס גייט זיין גוט, איז דא א מחלוקת מפרשי הרמב"ם [machlokes mefarshei haRambam: a dispute among the commentators on Maimonides], ווי עס איז דא א יוצא מן הכלל [yotzei min haklal: exception], שמא יגרום החטא [shema yigrom hachet: perhaps sin will cause [it]]... Really simple... וויאזוי ווייסטו אז ס'גייט זיין גוט?

וואס מיינט דאך בטחון? וואס איז באזירט בטחון? אלס גלייבט אינעם אייבערשטן? אקעי, וואס זאגסטו אז בטחון מיינט אז דער אייבערשטער טוט אלעס? No problem, דער אייבערשטער טוט שלעכטע זאכן אויך... אלס זעט נישט אויס שלעכט? אקעי, איך האב נישט גערעדט פון דאס אויב עס איז ענטפערט. איך האב גערעדט פון ווען איך זאג שלעכט, מיין איך דאך עפעס, יא? ס'איז דא יעצט... וואס ער טוט, ער טוט מיר אויס איז ער געסן, איך האב אפילו פארלאזן איינעם, און ער טוט מיר וויי, ער קען מיר עכט וויי טון. אמאל יא, אמאל נישט.

די עמפירישע פראבלעם

און געווענליך ווען עס איז דא א שאלה... איך וויל נישט יעצט רעדן מיט די נעמען, איך וויל נאר אויסגיין די גאנצע מיינונג. ס'מאכט זיך אז רוב מענטשן וואס האבן בטחון אז זיי גייען איבערלעבן זייער קענסער, לעבן עס נישט איבער, אקעי? יא. נישט נאר א רוב. אלע, איך מיין, אלע מענטשן שטארבן ביום סוף, און שטארבן נאך ווי דאנקסט האב גענומען.

ער האט בטחון, דער רבי האט געלעבט. דער רבי גייט נישט לעבן אויף אייביג. ווי לאנג? מאך א נאמען, מאך א נאמען, Let's make a bet. ווי לאנג? לאנג. קיצור, עפעס איז wrong.

דאס פעלן פון אמתע ענטפערס

יעדע חסידישע איד, און נישט נאר א יעדע חסידישע איד, יעדעס פון די חסידים וואס ער רופט זיך חסידים וואס גלייבט ווער עס האט בטחון, האט געזאגט תורות [toires: Torah teachings], פעק מיט תורות, פון דא ביז'ן עזאזל [Azazel: literally "to Azazel," meaning "to the ends of the earth"] צום יא צו, צו זאגן וואס בטחון איז. חסידישע תורות האבן זיך זייערע funny תורות, און ליטווישע תורות האבן זיך זייערע תורות. ער דארף זיין אויף די מדרגה [madreigah: spiritual level] גוט, דו קענסט די אלע מיני תורות.

למעשה [lemaaseh: in practice] קיינער ענטפערט נישט די קשיא. נישט נאר זיין פארהאן פאר די קשיא, נאר האבן אפילו די courage צו זאגן די קשיא אזוי ווי ס'איז. ער זאגט ס'איז אויף פילן א פרומע וועג, אבער ביסט א נביא, No problem, ביסט א נביא, האסט רוח הקודש [ruach hakodesh: divine inspiration] ווייסט וואס ס'וועט זיין גוט, No problem, דו האסט דאך נישט קיין רוח הקודש.

וויאזוי קען דאס זיין? וויאזוי קען דאס זיין?

דער חזון איש'ס מעטאד: קיין פסוקים, נאר קלארקייט

מענטשן פרעגן מיר, איך האב געזען מענטשן האבן גאנצע ביכער קעגן דעם שטיקל חזון איש, אפילו ליטוויקעס, ער האט א פאק מיט ראיות [rayos: proofs]. וואס זאגט ער דארט? א פסוק [pasuk: biblical verse]? דו כאפסט דאך נישט, ער ברענגט נישט קיין שום פסוק. ס'שטייט נישט קיין איין פסוק אין גאנץ פראק אמונה וביטחון, קיין איין פסוק, קיין איין רמב"ם [Rambam: Maimonides]. אמאל ברענגט ער א רמב"ם, ער קוואוט [quotes], ממש... ס'איז פעיק [fake] אז ער קוואוט. ער קוואוט דאס וואס ער האט געטראכט, יא? ער זאגט אקעגן וואס עפעס וואס ער זאגט אליין, אבער דאס איז אן אנדערע זאך.

למעשה, ער ברענגט נישט — אין א גאנצע פראק אמונה וביטחון שטייט נישט קיין איין פסוק, אויב איך געדענק, קיין איין פסוק, קיין איין מאמר חז"ל [maamar Chazal: a saying of the Sages], גארנישט. דאס קען נישט זיין! מ'קען זיך נישט מאכן אזוי גלייך ווי ס'שטייט א פסוק וואס פארענטפערט די קשיא. דער פסוק האט געזאגט אז ס'גייט אלעמאל זיין גוט? ס'איז אלעמאל גוט? וואס גייסטו פאר? וואס האסטו א פסוק? ס'איז דא א סך פסוקים, איך ווייס, אבער קיינער האט נישט געקענט פארענטפערן די קשיא.

איך האב נאר געקענט זאגן אז דער רבי האט געזאגט אז ער האט שוין געמיינט פון קלארקייט, ער האט שוין געמיינט פון קאראדזש [courage], דאס הייסט די קאראדזש צו טראכטן.

א מעשה פון א חסיד וואס איז געגאנגען קיין מירון

איך זאג דאס קען נישט זיין, מ'מוז דאך זיין ערליך, ער האט נישט געזאגט וויאזוי מ'קען דאך זיין אלעמאל גוט. ס'קען נישט זיין, ס'גייט קעגן שכל [seichel: reason], אפילו נאכדעם וואס מיר זאגן אז אמונה איז למעלה מהשכל [lemaala mehaseichel: above reason], ער האט נישט פארענטפערט די קשיא. פון וואו קומט דאס?

איך האב געקענט א חסידישע איד, ער האט זיך געמוטשעט פאר אפאר וואכן, ס'איז א לאנגע צייט צו פארענטפערן די קשיא, ער איז געגאנגען צו ר' שמעון בר יוחאי [Rabbi Shimon bar Yochai] אין מירון [Meron], ער האט געווארט ביים נסיעה [nesiah: journey] מ'זאל פארשטיין די קשיא, און צום סוף איז ער געקומען מיט א תירוץ. איך האב געהערט פון אים דעם תירוץ, ס'מאכט נישט קיין טראפ סענס, מיט מחילת כבודו [mechilat kevodo: with all due respect], ס'האט נישט פארענטפערט די קשיא, ס'איז אוועקגעדזשאמפט דערפון.

איך ווייס נישט, אפשר א גילוי אליהו [giluy Eliyahu: revelation of Elijah the Prophet], איך קען דיך נישט זאגן דעם תירוץ, איך ווייס נישט וואס דער תירוץ איז, דאס זענען נאר ווערטער איינס נעבן דאס אנדערע, ס'מאכט נישט קיין סענס.

איך זאג דאך, יענער מענטש איז אויך אזא סארט מענטש וואס ער האט גוטע קשיות און אלעמאל דזשאמפט ער אוועק פון דעם. באט ס'איז א גרויסע מעלה [maaleh: virtue] שוין.

דער בסיס'דיגער פראבלעם

איך זאג דאך נאר אז א נארמאלער מענטש וואס וויל דאך גלייבן, מ'זאגט אים חסידות, גלייב, אקעי, איך בין מסכים [maskim: agree], וואס גייסטו פאר? איך שריי יעצט, איך שריי נישט אויף דיר, אבער דו האסט אן אמת'דיגע פראבלעם, מ'קען נישט דאס אוועקשטופן. די פראבלעם איז שטערקער פון א פסוק, שטערקער פון אלע פסוקים אינאיינעם. ס'איז א בעיסיק בעיה דא, ס'מאכט נישט קיין סענס. דו ווילסט מיר פארענטפערן...

איך בין זיכער אז עס איז דא א תירוץ, איך בין זיכער אז דאס איז נישט א ביסל... איך בין זיכער אז ער האט נישט געוואלט סטאפן דא ערגעץ ווייל ער איז געווען סטאק אין איין זאך. ער האט א miserable לעבן, און זיין לעבן איז קיינמאל נישט געגאנגען דאס, און ער פארענטפערט עפעס... דאס doesn't make sense. א מענטש איז משוגע, זיינע קינדער האט ער נישט געהאט, ארעם איז ער געווען, he just didn't buy it, ער איז געווען miserable ביז צום טויט.

דער "נגיעות" טריק: א דיגרעסיע וועגן אינטעלעקטועלע אומערליכקייט

נו, איך פרעג דיך, זיין לעבן... אוקעי, דאס איז נישט שטימעס. ביי דע וועי, this kind of... איך זאג, דאס איז very... one of the main tricks וואס מענטשן נוצן nowadays to stop thinking, right?

איך מיין, איך קען נישט רעדן וועגן דעם סארט טריק אין עניני בטחון [inyonei bitachon: matters of trust]. וועגן דעם די נגיעות [negios: biases/personal interests]. ס'וועט אים טראכטן דא א פראבלעם. פון וואו איז געקומען דער... יא, ער איז א דוגמה [dugmah: example], זעסט אז נישט אלעמאל גייט עס גוט. לאמיר שוין זאגן, לאמיר שוין זאגן.

איך רעד דיך נישט פון דעם וואס ער האט געפירט, ס'קען זיין וועגן דעם. איך זאג נישט אז נישט וועגן דעם, ס'קען גראדע זיין וועגן דעם. ווען ער וואלט געווען א גביריש [gevirish: wealthy] קינד און ס'וואלט אלץ געגאנגען גוט, וואלט ער געזאגט בטחון. But that just shows that that guy is deluding himself, און ער זאגט בטחון.

איך זאג נישט אז אמאל גייט גיין שלעכט. ער זאגט דאך נישט אז אלעמאל גייט גיין שלעכט, הלא דאס איז אויך נישט. ס'קען זיין אז דאס אפילו רוב מאל גייט גוט, איך ווייס נישט. אבער פון וואו איז געקומען דער יסוד [yesod: foundation]? There is some basic problem here.

דו זעסט אז עס איז עפעס very serious אין זיין וועג פון טראכטן, און ער זעט נישט קיין... איך זאג נישט אז... איך בין זיכער אז דאס איז wrong. ניין, דאס איז wrong. איך בין זיכער אז ער האט געכאפט די נקודה פון איין זייט דערפון, און עס זענען דא נאך צוואנציק זייטן וואס ער האט פארגעסן דערפון. איך בין זיכער. און דו זעסט נישט קיין שיעור [shiur: measure/limit] אויף יענץ, and so on.

דער סאקראטעס פאראלעל: אראפשטופן א נקודה ביז די סוף

אבער, דאס איז א זייער א שטארקע קלארקייט, אזוי ווי סאקראטיס [Socrates]. סאקראטיס האט געהאט א מנהג. אריסטו [Aristotle] האט אמאל געזאגט אויף סאקראטיס אז דער דאזיגער זאגט נישט קיינמאל נאר ווען ער וויל זאגן א טענה, ווען ער נאר דינגט זיך מיט איינעם. מיין פאון [phone] גייט שטארבן, אויב איינער וויל נאך אויסהערן, זאל זיין מנדב [menadeiv: donate] א צווייטן פאון אדער א טשארדזשער [charger].

סאקראטעס'ס טענה

אריסטו זאגט אויף געוויסע זאכן וואס סאקראטיס זאגט אין נושא [noseih: topic] פון מדות [midos: character traits]. סאקראטיס האט געזאגט אז א מענטש וואס טוט גוט איז אלעמאל happy, אפילו ער לעבט נישט קיין חילוק [chiluk: difference] צו די ערגסטע זאכן צו קעגן דעם. די איינציגע זאך וואס קען מאכן א מענטש נישט happy איז צו זיין שלעכט. איינער וואס וועט זיין גוט, וועט אלעמאל זיין happy. אזוי איז סאקראטיס ארומגעגאנגען, און ער האט געהאט דריי ברידערס דערויף, אוקעי?

אריסטאטעל'ס קריטיק

און אריסטאטעל [Aristotle] האט געזאגט און ווען ער ברענגט דעיס [this], אז ער געהערט מענטשן זאגן דעיס, ער מיינט אז דעיס זאגן מענטשן נאר ווען זיי דינגען זיך, אז זיי ווילן פראווען א טענה, א היפאטיסעס [hypothesis], קיינער עכט טראכט נישט אזוי, ווייל ער וויל עכט ס'זאל גיין גוט, אקעי, סאקראטיס האט געפרוווט גאנץ גוט, ער וויל נישט ס'זאל גיין גוט, אבער אזוי האט ער געזאגט, און א תמצית [tachlis: bottom line] האט ער געזאגט אז מ'מוז מיושב זיין [meyushav zein: settle/resolve] דא.

די אסעסמענט

וואס וויל איך ארויסברענגען דא? דאס איז א גוטע עקזאמפל פון איינער, ער האט א גוטע ראיה, א גוטע סברה [sevara: logical argument], ער איז געגאנגען מיט דעם ביזן סוף, ס'פעלט נאך עפעס, דא האסטו א אנדערע צד אויך, אבער פארדעם זאג איך דיר, האט ער נישט געווען אזוי סאקראטיס, ער איז געווען זייער גוט ארויסברענגען דעם פראבלעם, ער האקט דיר אין קאפ אריין, און ס'פארסט דיר צו טראכטן, אדער קום ארויף מיט א גאנצע נייע טעאריע וואס ס'איז אינטערעסאנט, נאך עפעס א סטעידזש [stage] וואס דו מוזט טראכטן דא, עפעס דא גייט פאר, עפעס דא איז זייער פאני [funny], אקעי.

איבערגאנג: דער חזון איש'ס קריטיק אויף די מוסר באוועגונג

יעצט אקעי, דאס איז א דוגמה, דאס דאך וואס איך וויל רעדן וועגן איז נישט ממש אזא קלארע דוגמה, מיין סאקראטיס טרייט זייער שטארק עס צו מאכן אזוי קלאר ווי דעם, און איך מיין ער האט געוויסע געוויסע פוינטס [points], מען דארף זיך נאך מער מתעמק זיין [misameik zein: delve deeply] צו ארויסברענגען זיין פוינט אויף אונזער שפראך, עס זאל עס קענען פארשטיין אזא עכטע פראבלעם, אבער איך וויל דיר זאגן דאס הייבט אן פון די מסקנה [maskana: conclusion], און ביי דער מסקנה

וויל ער אפפרעגן דעם בעל המוסר [baal hamussar: the Mussar master], פארשטייט זיך אין אנדערע זאכן, אבער איך וויל דיר וויזן וואס ער זאגט, און נאכדעם וויל איך וויזן אז דאס איז א זייער א בעיסיק פראבלעם, און דאס גייט זיין א הקדמה [hakdamah: introduction] צו דער חלק [cheilek: section] פון רמב"ם וואס אונז לערנען.

תורת המידות: די מוסר באוועגונג'ס פריימווארק

סאוי, אין פרק ד' פונעם מנחת בטחון [Minchas Bitachon], עס ווערט דא געברענגט אין עפעס א פעידזש, זאגט ער אזוי, וואס? מנחת בטחון פרק ד', ס'שטייט א ב' ערגעץ. זאגט דער רבי, אז די תורת המידות [Toras HaMidos: the doctrine/science of character traits] איז דא א זאך וואס הייסט תורת המידות, תורת המידות וואס אונז לערנען, לערנסט הלכות יסודי התורה [Hilchos Yesodei HaTorah: Laws of the Foundations of the Torah], הלכות דעות [Hilchos Deos: Laws of Character Traits], פרק א', הלכות whatever it's called, הלכות שמונה פרקים [Hilchos Shemonah Perakim: Laws of the Eight Chapters], פרק ג', פרק ד' לערנען, זעסט א גאנצע ליסט פון מידות. דער רבי מ'האט א לאנגע ליסט, ניין, מדות איז א ליסט אין זיין ליסט.

יעצט, זעהסט א לאנגע ליסט, זאגט דער חכמי היער [chachmei hayirah: the sages of fear/piety], חכמי היער איז א ווארט וואס די בעלי מוסר [baalei mussar: the Mussar masters] האבן גאנץ ליב צו זאגן, האבן געמאכט פון תורת המדות א ספעשיל פרק, א ספעשיל פארט, און מ'האט צעטיילט די עבודה [avodah: service/work] פון וויאזוי מ'איז א מענטש, שלמות העבודה [shleimus ha'avodah: perfection of service], שלמות פון עבודת השם [avodas Hashem: service of God].

די מהות פון מידות: זענען זיי טולס אדער ווירטיוס?

דער רמב"ם'ס ליסטע פון מידות און די "חכמי היראה" פריימווארק

דער רמב"ם האט א לאנגע ליסטע, ניין מידות איז א ליסטע אין זיין ליסטע.

יעצט, ס'איז דא א לאנגע ליסטע. קוקט דאך דער חכמי היראה - דער חכמי היראה איז א ווארט וואס די בעלי מוסר האבן געהאט ליב גאנץ אפט צו זאגן - האבן געמאכט פון תורת המידות [Toras HaMiddos: the doctrine/theory of character traits] א ספעציעלן פרק, א ספעציעלן פארט, מ'האט צעטיילט די עבודה פון וויאזוי מ'זאל זיין א מענטש, שלימות העבודה [shleimus ha'avodah: perfection of service/work], שלימות פון עבודת השם [avodas Hashem: service of God] אדער עבודת האדם [avodas ha'adam: human development], אויף פארשידענע פארטס. איינע פון די פארטס הייסט תורת המידות.

ס'איז דא נאך פארטס. איך האב געזען פריער און שפעטער ס'איז דא נאך פארטס. אויך אינעם רמב"ם איז דא נאך פארטס. אבער וואס איז דאס איינע פון די פארטס?

די ערשטע קשיא: וואס מאכט "מידות" א באזונדערע קאטעגאריע?

נישט נאר זיי האבן דיווייידעד די נושא פון מידות, דאס איז איין לשון הקשיא [leshon hakashya: formulation of the question], דאס מיינט צו זאגן ס'איז דא א קשיא: וואס איז די זאך וואס הייסט מידות וואס איז עקסטער פון אנדערע זאכן, אזוי ווי נוצן דעם שכל [seichel: intellect], אזוי ווי טון ריכטיגע מעשים [ma'asim: actions]?

ס'איז דא א שאלה, מ'האט שוין אסאך גערעדט וועגן די שאלה. אבער ער האט געכאפט אז ס'איז דא דא א בעיה, די בעלי מוסר האבן אפילו נישט געכאפט. ער רעדט וועגן מידות, ער רעדט, אלעס איז אלס איין גרויסע קוגל. ער האט זייער גוט געכאפט, קוק וואס ס'גייט דא פאר. איך ווייס דאך אז ער האט געקענט פאר דעם סוף, ער האט געכאפט: פון וואו קומט די אידיע אז ס'איז דא א נושא, א ספעציעלן פרק מיוחד בחכמת היראה [meyuchad b'chochmas hayirah: dedicated/special in the wisdom of fear/piety] וואס הייסט מידות? וואס דאס מיינט?

א גוטע שאלה. אמת, דער רמב"ם האט געשריבן דריי פרקים צו ענטפערן די שאלה. וואס גייט דאס איין פארט זאך פון די דריי פרקים מיט מידות טובות [middos tovos: good character traits]? וואס איז דאס מידות טובות וואס איז אנדערש פון מצוות [mitzvos: commandments]? קענסט זאגן ס'איז דא אסאך מצוות זאכן זאלן זיין דארט? אדער וואס איז אנדערש פון שכל? ס'איז אנדערש. אבער ער האט נישט געוויסט געענוי דעם תירוץ [teirutz: answer], ער האט נישט געלערנט קיין דזשואיש היסטארי, ער האט נישט.

ווייל איך ווייס דאך אז א גוטע קשיא האט ער געהאט, זייער א ריכטיגע קשיא.

די צווייטע קשיא: פארוואס זענען מידות צעטיילט אין א ליסטע?

נישט דעם, ס'איז געהאט נאך א קשיא. אוקעי, יענע קשיא האבן מיר שוין פארענטפערט. אויב מ'געדענקט אז ער האט יענע קשיא געהאט, וועט מען אפשר קענען פארענטפערן די נעקסטע קשיא אויך. אבער נאך ס'איז דא א צווייטע קשיא: ואף שקראו אליהם בפרק מן המידות מספר [v'af shekar'u aleihem b'perek min hamiddos mispar: and even though they called them by a number of the chapter of traits]. נישט נאר וואס דער חכמי הנפש [chachmei hanefesh: sages of the soul], חכמי היראה, האבן געמאכט עפעס א ספעציעלן נוסח, עפעס א ספעציעלן פרק, א ספעציעלן פארט פון שלימות [shleimus: perfection/completeness] וואס הייסט מידות, האבן זיי צעטיילט די מידות אויף פארשידענע מידות.

למשל, ער גיט אזא ליסט: כעס [ka'as: anger], גאוה [ga'avah: pride], תאווה [ta'avah: desire/lust], אהבת הכבוד [ahavas hakavod: love of honor]. אהבת הכבוד איז... יא, עס איז דא אין דעם רמב"ם. אהבת הניצחון [ahavas hanitzachon: love of victory/competitiveness] איז נישט דא אין דעם רמב"ם אין די ליסט. נקמה [nekamah: vengeance], דער רמב"ם רעדט וועגן נקמה נישט אין דעם ריכטיגן פלאץ. צרות עין [tzarus ayin: stinginess/narrow-eyedness], וכיוצא בו [v'chayotza bo: and similar things]. פארשידענע מידות האבן זיי געמאכט.

דאס פראבלעם פון הרגל - אקצעפטירן די ליסטע אומקריטיש

יעצט, זאגט זיך אזוי נישט, עם רוב ההרגל [im rov hahergel: with the abundance of habit], יא, אה, זעסטו, הרגל [hergel: habit] איז דער גרעסטער פראבלעם. הרגל מיינט נישט הרגל מיט טון, הרגל מיינט הרגל המחשבה [hergel hamachshavah: habitual thinking]. מען רעדט אזויפיל וועגן די זאך פון מידות הכעס [midas haka'as: the trait of anger], ביז יעדער איינער איז זיכער אז עס איז דא אזא זאך מידות הכעס. זאגט זיך אז נישט, אני מיין אז איר לעבט אין א דמיון [dimyon: imagination/illusion]. נישט דא אזא זאך מידות הכעס. קיינער האט דאס קיינמאל נישט געזען מידות הכעס. וואס זעט מען? מענטשן רעגן זיך, יא. אבער דו האסט נישט געזען מידות הכעס. עס איז עפעס א קאנצעפט. מען רעדט וועגן דעם אזויפיל, מיינט מען אז עס איז דא אזא זאך. נקבע בלב [nikba balev: fixed in the heart].

דער טיפערער פראבלעם: איז מענטשלעכע פערפעקשאן געמאכט פון באזונדערע טיילן?

און נישט נאר מען מיינט אז עס איז דא מידות הכעס, לאמיר פארשטיין בעסער. מען מיינט אז א מענטש, אדם השלם [adam hashalem: the complete/perfect person], יא, א גוטער מענטש, א פערפעקט מענטש, דאס טייטש איינער וואס האט אלע גוטע מידות.

אויב עס איז דא אזא זאך מידות הכעס, אדער די אפאזיט, די ריכטיגע מידות הכעס, די תיקון [tikkun: correction/repair] פון מידות הכעס, however you want to call it. קומט אויס אז צו זיין א גוטער מענטש איז א סאך זאכן. שטימט? צו זיין א גוטער מענטש מיינט סיי האבן די ריכטיגע מידות הכעס, נישט כעס און נישט גאוה, און די אפאזיט פון תאוה, און די ריכטיגע ניצחון, און די ריכטיגע נקמה, וכו' וכו' וכו'. דאס איז א סאך זאכן, יא?

ומרוב ההרגל נקבע בלב רבים שבאמת השלימות היא בעלת איברים נפרדים [u'merov hahergel nikba b'lev rabim shebe'emes hashleimus hi ba'alas eivarim nifradim: and from the abundance of habit it became fixed in the hearts of many that truly perfection is possessed of separate limbs.] Anyone that learned the Rambam in פ"א [perek alef: chapter one] knows already, אפילו פון פ"א, אקאמיי מיינט נישט יענטס דארט, ווייסט שוין אז דאס איז א פראבלעמאטישע זאך צו זאגן.

ווייל צו זיין א גוטער מענטש איז דאך איין זאך. עס איז דא א ביסל א בעסיק, איך וויל באלד טון א ווייזן א קלארערע וועג, איך וויל נישט מיינען אז עס גייט שוין א ביסל ווייטער.

נאר א זייער א בעסיק זאך וואס מען דארף פארשטיין, אז עס איז זייער weird צו זאגן אז א גוטער מענטש מיינט א סאך זאכן. אפילו אויף תרי"ג מצוות [תרי"ג מצוות: taryag mitzvos: the 613 commandments] קען מען דאס נישט זאגן.

די הויפט פילאזאפישע פראגע: וואס פאראייניקט "גוט"?

Student: יא, איך וויל דיך פרעגן א זאך, די אלע זאכן, לאמיר זאגן די בעסיק reason פארוואס? וואס מאכט די אלע זאכן פאר parts פון זיין א גוטער מענטש? זאג אז א גוטער מענטש איז א רשימה ארוכה [reshimah aruchah: long list] פון כעס... תאוה וכבוד וכולי וכולי וכולי. אקעי. דאס איז אלץ שיינע ווערטער. I know what כעס איז מעיבי. I know what תאוה וכבוד און אזוי ווייטער. אקעי, וואס איז א גוטער מענטש אבער? איז דא אזא זאך ווי א גוטער מענטש חוץ פון דעם? א גוטער מענטש איז פלוין א קורצע וועג פארן זאגן אלע זאכן אופאיינמאל?

אדער קענסטו זאגן עפעס אנדערש. אדער א גוטער מענטש איז א קורצע וועג פארן נישט קלאפן דעם צוויטן. יא יא, ווען איך זאג גוטס מיין איך פשוט די אפאזיט פון דעם, רייט?

Instructor: און דא פרעג איך אן אנדערע שאלה. אקעי, וואס מאכט די ריכטיגע די מדות הנחת [middos hanachas: traits of calmness], די מדות הנישט כעס, וואס מאכט עס פאר גוט? אונז זאגן אז עס איז נישט גוט צו האבן כעס. אה, ס'איז דא עפעס א זאך וואס הייסט גוט. וואס הייסט גוט פאר א מענטש, רייט? א גוטער מענטש האט נישט קיין כעס.

ס'איז דא עפעס א זאך א גוטער מענטש וואס איז פאר דעם נושא פון זיין כעס. רייט? All of these things, courage and virtue and temperance, וויאזוי מ'וויל עס רופן די גוטע מדות. אבער אין לשון הקודש [lashon hakodesh: the holy tongue, Hebrew] איז נישט דא קיין גוטע ווערטער פאר אלע גוטע מדות, נאר גוטע ווערטער פאר אלע שלעכטע מדות. אבער די אלע גוטע מדות זענען דא.

Student: ווייל מזיק דא.

Instructor: יע, that's just a weird... אבער וואס מיינט יענץ? What does that mean? פארוואס זיין א גוטער מענטש מוז זיין אינדרויסן פון... נישט אינדרויסן, פארוואס קען מען נישט זאגן איינער וואס האט די אלע זאכן, temperance און... אזוי ווי מ'זאגט אין קורצן.

Because then there is something, there is something, and you're already jumping a little bit ahead. איך פיל איך טראכט צו סאך, איך דענק שוין צופיל זאכן.

דער קאראדזש ארגומענט - מידות אלס מאראליש נייטראלע טולס

But there is something וואס ווען איך זאג איך גיי דיך אויסלערנען נישט צו זיין בעל כעס [ba'al ka'as: an angry person], איך גיי דיך אויסלערנען צו האבן courage. דו מיינסט צו זאגן דו גייסט דיך אויסלערנען צו האבן courage אדער דו מיינסט צו זאגן דו גייסט דיך אויסלערנען צו זיין א גוטער מענטש? וועלכע?

ס'איז גוט צו האבן courage? איך האב דיר א שאלה. א גוטער מענטש האט courage? אקעי, סאו ס'איז א גוטער מענטש וואס דו ווילסט אויסלערנען. ס'איז גענוג צו האבן נאר courage צו זיין א גוטער מענטש? דארף מען א לאנגע ליסט. אזוי ווי סיי וועלכע ארבעט איז פינקטליך.

Student: נישט די זאך פאר זיך, ס'האט נישט קיין שום...

Instructor: נישט די זאך פאר זיך, ס'איז נישט אינטערעסאנט! ווערטער וואס... זאגט ער, ער גייט דיך אויסלערנען א מדה [middah: trait]. אויב, לאמיר אפילו זאגן אפילו לערנען טיפער, ווייסטו וואס? לאמיר דיך זאגן, לאמיר גיין דזשאמפן all the way. איינער וואס לערנט אויס courage, אדער עני זאך really, אבער לאמיר רעדן פון courage. און אויסלערנען צו זיין א גוטע מענטש, לערנט ער בשום אופן נישט קיין גוטע מדה.

Right? ווייל דער... the cat וואס האט צניעות [tznius: modesty], ער לערנט פון די courage. א קאץ, א קאץ איז נישט קיין רבי [rebbe: teacher], אבער מיין רבי איז ער, איך גיי לערנען... לאמיר רעדן פון courage, לאמיר רעדן פון courage.

דער 9/11 ביישפיל

ס'דא מענטשן וואס זאגן, איך קען אזעלכע מענטשן וואס זאגן, אז whatever די האלטסט פון זיי, אבער די... די... ווי הייסט ער? אל-קאידא, דער מענטש וואס איז ארײנגעפארן אינעם Twin Towers, ס'איז געווען אזא מעשה א לאנגע צייט צוריק, פרי-היסטאריע. Courage האט ער געהאט, אמת? ער איז ארײנגעפארן straight אין א בילדינג. טאקע א רוצח [rotze'ach: murderer] און נאך סאך זאכן, אבער ער האט courage, אמת?

וויל איך דיר פרעגן, די courage איז א גוטע זאך אדער א שלעכטע זאך? א שלעכטע זאך, אמת? הלוואי [halevai: if only] וואלט ער געווען א פחדן [pachdan: coward]. איז ער געווען א בעסערע מענטש מיט courage אדער א ערגערע מענטש? א ערגערע מענטש, right?

I'm just showing you that a basic normal human being has to answer like this, otherwise you're a weirdo. Courage קען זיין א גוטע זאך? אונז זענען weirdos, אונז זענען צוגעוואוינט צו טראכטן אז ס'איז אפשר מצד courage וואס איז גוט. ס'איז נישט גוט. ס'איז נישט גוט.

האט מען געפרעגט courage, פארוואס איז courage אינטערעסאנטע זאך? וואס איז גוט? וואס איז א גוטע זאך פאר מענטשן? ס'איז נישט גוט פאר מענטשן ארײנצופארן אין די Twin Towers, ס'איז סתם אזוי נישט גוט, דאס האלטסטו שוין גוט, פערטיג נישט.

דער "אידעאליסט" רעפריימינג

ס'איז א tool, ס'איז א tool וואס מען קען ניצן. סא courage איז נאר א tool, ס'איז בכלל נישט קיין מדה טובה. איין מינוט, tools זענען נישט קיין מדות טובות בכלל. לאמיר זיין קלאר. ס'דא א זאך וואס הייסט tools. למשל, די ריטם פון ניצן א האמער, די ריטם פון ניצן א drill, אוקעי? די כשרון [kisharon: skill/talent] פון ניצן א drill ריכטיג. מען קען עס ניצן ארײנמאכן א לאך אין איינעמ'ס קאפ, און מען קען עס ניצן... רעדן נישט קיין מדה.

When we talk, remember, when you talk about מדות, you're talking about as virtues, as good things, as some

part of being a good human. און נישט רעדן... סתם רופן מדות טובות. סתם tools, דא פראבלעמען, tools דא א סאך. קענסט עס רופן חכמה [chochmah: wisdom], נאך דאס איז א קלעווערנעס, רופט עס אלס א טול. ס'איז א געוויסע... וויאזוי זאגט מען? יא, סא דאס איז נישט קארעדזש אליין, ס'איז די טול וואס מען רופט קארעדזש, וואס איז נישט... אקעי, סא ער האט נישט די מידה טובה פון קארעדזש האט ער נישט. ער האט די יכולת [yecholes: capability], ער האט אויך בכלל ער ווייסט וויאזוי צו דרייוון א פלעין. ער האט עפעס א זאך, א זאך וואס מען קען לערנען. ער קען לערנען צו דרייוון א פלעין.

דו קענסט נישט אפילו אריינפארן, איך קען נישט אריינפארן אין די טווין טאווערס, חוץ דעם וואס איך האב נישט קיין קארעדזש, אויך ווייל איך קען נישט דרייוון קיין פלעין. ער האט אויך נישט געקענט, ער האט נישט געקענט לערנען, ער קען נאך אלץ פארן. אבער איך דארף פרעקטיסן אמת, עפעס וועגן דעם קען עס איך קען נישט. סא זאגסטו מיר אז אויב ער האט קארעדזש דארף מען אים מקנא זיין [mekane zayn: be jealous of]? אקעי, איך וועל דארפן פארן פלעינס וועלכעס איך לערן, ביז דערווייל האב איך נישט וואס מקנא צו זיין, ווייל איך האב נישט געזוכט אריינצופארן מיט קיין פלעין אין קיין בילדינג.

אמת, דרייסט צוריק שארף. יא, נאך דאס צוריק טראכט נאכאמאל דורך די מצוה. יא, סא איך וויל אייך ווייזן. מענטשן, אונז זענען צוגעוואוינט צו די דילעמע. אונז זענען צוגעוואוינט צו זאגן אז לכל הפחות [lchol hapachos: at the very least] קארעדזש האט ער, לכל הפחות... you know what? nowadays we don't even call it courage. You know what we call it? וויאזוי רופט מען די זאך וואס איך רוף יעצט קארעדזש? וויאזוי רופט מען די זאך אויף מאדערן-ספיק?

עקראנאט, at least he has an ideology, right? at least he is an idealist. כאפסט וואס איז געשען? דאס איז א זייער פאני זאך. You should think about it. האסטו אמאל געהערט מענטשן רעדן אזוי? א טעראריסט אדער אן אנטי-קארטע — איך ווייס — דער זעלבער זאך. כאטש איז ער אן אידיאליסט, כאטש איז ער דאך מוסר נפש [moser nefesh: self-sacrificing] פאר וואס ער גלייבט אין? פרעג דיר א שאלע — איז עס גוט זיך מוסר נפש זיין אויף וואס מען גלייבט אין? וועגדט זיך וואס מען גלייבט אין. ס'איז נישט גוט. נישט פאר אים, חוץ אויב דו גלייבסט אז עס איז נישטא אזא זאך גוט. גוט איז וואס יעדער איינער זאל טון וואס אים איז געשמאק. אויב עס איז דא א זאך גוט, ס'איז נישט גוט פאר מיר אז ער פארט אריין אין די טווין טאווערס, ס'איז אויך נישט גוט פאר אים. מיט דעם גייט ער גלייך אין גיהנום [Gehinnom: purgatory/hell], מען גיט ווי פאר זיין נשמה [neshamah: soul] אז ער איז א שלעכטער מענטש מיט דעם.

קארעדזש אלס א טול, נישט א ווירטיו

דאס איז נישט גוט. דאס וואס ער האט קארעדזש, אקעי, אזוי גוט, ער קען זאגן ס'איז א געוויסע טול. איך בין מסכים [maskim: agree], פאקטיש האט ער עפעס א זאך וואס איך האב נישט, וואס אנדערע מענטשן האבן נישט, ווייל ער האט זיך געקענט אריינזעצן אין דעם פלעין און אריינפארן וואו אנדערע קענען נישט.

פונקט אזוי איינער קען דרייוון א פלעין, אנדערער קען נישט. דאס הייסט א tool.

Tools זענען morally neutral, זענען נישט קיין... קענען זיין אז נישט אפילו morally neutral, אבער דער כוונה [kavanah: intention/meaning] איז, tools, קיינער זאגט נישט אז דער וואס קען דרייוון א פלעין איז א מידה טובה.

מען רופט עס נישט א מידה טובה, מען רופט עס א פאך [fach: profession], א מלאכה [melachah: craft/trade]. ער קען די מלאכה פון דרייוון פלעינס.

מידות כגוטע זאכן בפני עצמן: די פראבלעם פון איזאלירטע מעלות

קארעדזש אלס טול קעגן קארעדזש אלס מידה טובה

דאס איז נישט קארעדזש, אקעי, ס'איז אזוי גוט, ער קען עס זאגן אלס א געוויסע טול. כמעט כמעט, פאקטיש האט ער עפעס א זאך וואס איך האב נישט, איך ווייס נישט וואס אנדערע מענטשן האבן נישט, ווייל ער האט זיך געקענט אריינזעצן אין דעם פלעין און אנדערע קענען נישט, פונקט אזוי ווי ער קען דרייוון א פלעין און אנדערע קענען נישט. דאס הייסט א טול... טולס אר מארעלי נוטרעל, זיי האבן נישט קיין... קענען זיין אז זיי זענען נישט אינגאנצן מארעלי נוטרעל, אבער די כוונה פון טולס, קיינער זאגט נישט אז דאס וואס ער קען דרייוון א פלעין איז א מידה טובה.

רייט? ס'איז א מידה טובה? ס'איז א פאך, א מלאכה, ער קען די מלאכה פון דרייוון א פלעין, נאו פראבלעם. דאס איז א פיינע זאך, ס'קומט צו ניץ. מ'קען טוהן מיט דעם מצוות, מ'קען טוהן מיט דעם גוטע זאכן, עס האט א טעכנאלאגיע אז מענטשן קענען דרייוון פלעינס, ס'איז וויכטיג אז מענטשן זאלן קענען דרייוון פלעינס, אבער קיין מידה טובה איז עס נישט. רייט?

ווען אונז רעדן פון קארעדזש, אונז רעדן יא פון עפעס א מידה טובה. אונז רעדן עס נישט בתור סתם איינער וואס קען אנקומען צו זיינע גאולס בעסער, רייט? אדער אינטייערלי אינסטרומענטעל, לייק א טול, אונז רעדן פון אים אלס ער איז א בעסערער מענטש אין סאמוווי. דאס שטימט נישט? יא יא. אונז רעדן נישט אזוי.

אבער די מידה טובה וואס מען רעדט אין די פשוט'ע מידות הפרום וואס מען רעדט אין זאגט, איז אויך נאר פאר די ווי עס איז נוגע, דאס מיינט אז די מידה אליינס איז גארנישט.

די קשיא: קארעדזש אן שכל איז נישט קיין מעלה

Instructor: איי עם טרייאינג טו געט יו סטאק, איי עם נאט טרייאינג טו לעט יו אויט אוו דיס, רייט? פרוביר דאך צו ווייזן אז עס איז דא א וועג אין וואס צו זאגן אז עס איז דא א זאך ווי קארעדזש בנפרד פון זיין א גוטער מענטש, מאכט נישט קיין סענס. אזוי איז א בעיסיק וועג, ווייל אויב די פרייזט עס בתור טול קען מען, און ס'איז אמת אז ס'איז דא א בחינת טול שבקארעדזש, אונז גייען באלד זען פונקטליך וואס מיר מיינען די בחינה.

אבער עס איז זייער פשוט, און דארף נישט זיין קיין מאמין און גארנישט צו פארשטיין, א�� די נארמאלע וועג וואס מענטשן רעדן וועגן קארעדזש, רעדן זיי אין די סענס אז דאס מאכט דיך א גוטער מענטש, ענד דערפאר איט קען בי עי טינג אין איטסעלף. איט העז טו בי פארט, אן אנדערע ווערטער, איינער האט קארעדזש פאר דאס וואס מען דארף האבן קארעדזש, איז ער א גוטער, האט ער די מידה פון קארעדזש, און ער האט אויך דאס אז ער איז א גוטער מענטש.

אויב ער האט קארעדזש אבער האט נישט קיין שכל, האט ער קארעדזש פון שטותים, האט ער נישט קארעדזש, ער האט עפעס אנדערש, ער האט נישט די מידה טובה שבו, ער האט אפשר די תכונה שבו, אבער נישט די מידה טובה שבו. איינער וואס איז א חכם להרע, א רייט, לאמיר, מען קען עס טראכטן פאר פילע זאכן.

שטימט וואס איך זאג? בכלל, ס'איז א בעיסיק זאך.

דער רמב"ם'ס באמערקונג: "מרוב ההרגל" — די מאדנקייט פון געוואוינטע טראכטן

עס איז דא אזא בעיסיק ווי אין וואס איט'ס ריעלי וועררי ווירד, דאט'ס וואט איי'עם טרייאינג טו געט טו. איך וויל דיר מסביר זיין וואס די רמב"ם זאגט, "מרוב ההרגל נקבע בלב רבים שבאמת השלימות היא בעלת הצורות הנפרדות" [מרוב ההרגל — פון אסאך געוואוינהייט — איז עס פעסטגעשטעלט געווארן אין הארץ פון אסאך מענטשן אז די שלימות איז אין די באזיצערין פון נפרדע פארמען]. און ווען ער זאגט מרוב ההרגל הי מינס טו סיי איט'ס ווירד. ווען יו'ר סאו יוזד טו איט, ווי קיפ אן סייאינג דיס ווירד טינג, באט איט'ס ווירד.

איך זאג דיר נאכנישט אז עס איז דא א סאלושאן פאר די פוריא פון די מבוכה. ס'איז זייער ווירד אז מיר זענען צוגעוואוינט צו זאגן אז עס איז דא א מעלה פון זיין אן איידיעליסט.

ביי דא וויי, יו שוד טינק עבאוט איט. יו שוד טינק עבאוט וויי ווי סטאפט סייאינג קאראדזש ענד ווי סטארטעד קאלינג איט אן איידיעליסט. עפעס איז פאני דא.

די לינגוויסטישע שיפט: פון "קאראדזש" צו "איידיעליסט"

שוין פאר טויזנטער יארן האבן מענטשן גערעדט וועגן די מידה פון קאראדזש. מיט אמאל האבן מיר אויפגעהערט רעדן דערפון, מיר האבן אנגעהויבן רעדן וועגן איינער וואס איז עומד אויף זיין דעה, אן עקשן בעיסיקלי, רייט? כאפסטו אז עס איז א שלעכטע מידה עקשנות? ס'איז נישט קיין גוטע מידה. עקשנות איז א גוטע מידה אדער א שלעכטע? עקשנות דקדושה, רייט? רימעמבער? סאו וואט'ס גאואינג אן דאון הירע?

אור לענגוויעדזש איז ווירד. עפעס איז פאני. ס'איז אן איידיעליסט. מיינסטו צו זאגן אז ער איז א נאר, ער האט איין איידיע און ער האקט דערין? ס'איז כאילו נישט סעלפיש עפעס. עפעס מיינט די מידה ס'איז נישט פאר זיך, עפעס ס'איז מער ווי מיינע ס'איז טיפער. אוקעי, מייבי. ערגעץ ווי מיינע. נאו, נאו. אלטרויזם, נאן-סעלפישנעס, אז די מיין מידה איז א ווערי מאדערן איידיע.

אין עני קעיס, לאמיר צוריקגיין צו רעדן וועגן קאראדזש. דו ווייסט נאך אלץ וואס קאראדזש איז. איוון וויטאוט דיס, ווי סטיל, ווען איי סיי קאראדזש, יו מאוסטלי נאו וואט איט איז, רייט?

און דו פארשטייסט אז עס איז זייער מאדנע צו רעדן וועגן די מידה פון קאראדזש, און די מידה פון שכל הישר, און די מידה פון וואטעווער מידה טובה מען קען רעדן וועגן, עס איז זייער מאדנע צו רעדן וועגן דעם אלס א גוטע זאך, נישט אלס א תכונה, אלס א דבר בפני עצמו. איט'ס ווירד.

פארוואס נוצן מיר די גאנצע פעקעדזש פון אלע גוטע מידות? עס איז זייער גוט, עס איז א גוטער מענטש. ס'קען זיין אז א גוטער מענטש האט די אלע מידות, אבער עס איז מאדנע צו רעדן פון יעדע מידה. עס איז מאדנע צו זאגן אז שלימות איז א זאך וואס האט פארטס.

עס איז דא עפעס מאדנע דא. ס'איז דא א פראבלעם מיט די גאנצע הגדרה פון וואס איז א גוטער מענטש. אקעי, דאס איז אמת. אויב מ'ווייסט נישט וואס איז א גוטער מענטש, איז דאט אנאדער ריזן וויי יו געט סטאק וויט דיס פרעגמענטעד ווארלד, ווער דער'ס אונלי טולס, דער'ס נאו סאטש טינג אז גוד.

סיידער, נאך א זאך, נאך א ריזן. אמת. אבער עס איז פשוט, סאו, רבי קארעלעס טענה'ט... איך וויל לייענען וואס ער זאגט, רבי קארעלעס טענה'ט עפעס אנדערש. ער האט אויך געטראפן א סאלושאן צו דעם. סיידער, לאמיר נאר זען אז ער האט געכאפט די קשיא זייער גוט. איך מיין אז די קשיא איז א גוטע קשיא.

די סתירה פון עמפעטי און לשון הרע: מידות קעגן זיך

און אונז זענען צעמישט. א ביג פארט אוו אור קאנפיוזשאן ווען ווי טאק עבאוט מדות איז האו איט העז טו דו וויט דיס קאנפיוזשאן. אז אונז זענען משבח מענטשן. ער האט א מדה פון נדיבות. עט ליסט ער גיט אלעמאל. און ער גיט אויך פאר שלעכטע קאזעס. ס'איז נישט קיין גוטע מדה. ס'וואלט געווען בעסער פאר אים, פאר די וועלט זיכער, און פאר אים אויך, ווען ער איז אביסל מער קמצן. ער גיט פאר יעדן וואס בעט אים.

ווייסטו וואס... לאמיר זאגן אן אנדערע דוגמא. ער איז א גוטער מענטש, ער האט אסאך עמפעטי מיט מענטשן, ער הערט אויס מענטשן זייער גוט. ווייסטו וועלכע מדה דאס הייסט? ווייסטו וויאזוי דאס הייסט אויף אידיש? כת מקבלי לשון הרע [די קאטעגאריע פון די וואס נעמען אן לשון הרע]. האסט באמערקט?

סאו, איך... נעכטן האט מיר איינער דערציילט א מעשה, ער האט דערציילט ממש אזא סארט מענטש, א מענטש וואס קומט אויסוויינען זיינע צרות זייער גוט. אויך ווען מ'דערציילט אים יענעמ'ס לשון הרע גלייבט ער דאס. ס'איז די זעלבע מדה, רייט?

סאו, וואס גייט דאס פאר? ס'איז א גוטע זאך? און פרייז איז בכלל א גוטע זאך? גוטסקייט קען זיין קעגן גוטסקייט. לאמיר פרעגן אן אנדערע קשיא. גוטסקייט קען זיין קעגן גוטסקייט. ס'איז גוט צו זיין אן עמפעטעטיק מענטש, גלייבן מענטשן. און ס'איז שלעכט צו הערן... צו מקבל זיין לשון הרע. ס'איז גוט אדער שלעכט? ס'איז ממש א קאנטראדיקשאן.

אנלעס יו פארגעט דאט דער'ס סאטש א טינג, איף יו דאונ'ט ביליוו דער'ס סאטש א טינג אז גוד. דער'ס אונלי טולס, דעמאלטס איז נישט קיין קאנטראדיקשאן. דעי טול שניידט, און יענע טול בויט, און מ'דארף פיגיור אויט וואס צו טון מיט זיי. באט דען ווי'ר נאט טאקינג עבאוט מדות עט אל.

מיר רעדן שוין סתם וועגן טולס.

שאלות און דיסקוסיע: איזאלירן מידות און די אנטי-סאקראטישע פרייסונג

Student: אבער בעיסיקלי יא. ס'איז אומאויפהערלעך דאס טראכטן, אז עס האט צו טון מיט א כוונה. אין א פשוט'יגן וועג האט מען אנגעקוקט אז דאס זענען אלעס עקטשועלי גוטע מדות. אדער ס'איז א מדה וואס איז גוט פאר אנדערע מענטשן אויך.

Instructor: זייער אפט זאגט מען אז א גוט כלי פרינט... אקעי, באט לעט'ס אנדערסטענד וויי. איך וויל באמת סטאק ביי די קשיא. איך וויל נישט זאגן תירוצים ווייל חז"ל שרייבן נישט כדי אז מען זאל סתם איינרעדן אז עס איז אזוי אלע זאכן. איט'ס א ליטל מיסגיידעד.

Student: דו פרעגסט אויף די קשיא, וואס קענסטו זאגן? עס קען דאך נישט זיין אז די זאך איז גוט פאר זיך. איר זעהט שוין די עקטשועל פלאז מיט דעם. אבער איט'ס טו סיי דאט סאמטינג איז גוד, איט'ס סאמטינג איז גוד ביקאז איף יו איזאלעיט איט, איט'ס נאט גוד.

Instructor: יא, איז דאס גוט צו זיין א גוטער מענטש ווען מ'איז טויט? אקעי... וואס מיינט א גוטער מענטש? אויב איך גיי נאך שרייבן, וואס שייך זיין א גוטער מענטש ווען מ'איז טויט? ס'קען זיין נישט. איך זעה נישט וויאזוי... ביי דא וויי, דאט'ס א פראבלעם. איך הער דעם פראבלעם.

סאו ווען יו אלווייז געט אינטו סאטש א פראבלעם, ווען יו איזאלעיט סאמטינג, דאס וואס דו זאגסט איז א נאו פראבלעם. ס'איז ווארהאפט אז מ'איז אין סטאק. דו רעדסט וועגן דעם מתאר גוט, עס איז נישט קיין גוטע זאך, עס איז א גוטע זאך, איט'ס עקטשועלי נאט גוד.

אויב דו האסט א מופרד דעי קעיס איז גוט, אקעי, דער פאר איז דער גוט. און ווער געט זיך דער פאר? אנדערסטוד, באט עווריטינג אין איזאלעישאן קען מען עס טון. איך הער דעם חכמה שבו. עווריטינג קען מען פראבירן, לעט'ס סטארט, וועלן מיר זעהן וואו מיר האלטן. איך ווייס נישט וואס עס גייט זיין פאר אלעס.

סי, דיס איז אנאדער וואן אוו דיז לייק אנטי-טינקינג טינגס. עווריטינג יו קען דו דיס ענד דערפאר... אקעי, לעט'ס טריי. דיס איז דאט ביג אנטי-סאקראטיק טינג. ווענעוועער יו דו דיס, יו געט נאוועער. איט'ס נאט טרו, יו עקטשועלי מייק א לאט אוו פראגרעס ביי דואינג דיס. דואינג דיס פעטערן מעטשינג טינג. ווענעוועער יו איזאלעיט סאמטינג, יו נאוטיס דאט איט דאזנ'ט מייק סענס, סאו דערפאר ווי שוד סטאפ דואינג דאט.

אוודאי איז דאס א קשיא. איך פארשטיי. איך זאג נאר... דאס איז א קשיא.

Student: עס איז נישט דא קיין קשיות, נישט דא קיין סתירות. מענטשן זענען נישט קאנפיוזד. קאנפיוזד מיינט אז דו האסט א סתירה און דו טראכסט צוויי וועגן אויף איינמאל. און געוועינליך, וויאזוי לעבן מענטשן מיט סתירות? די זאגסט אז מענטשן זענען נישט צוגעוואוינט צו לעבן מיט קשיות. מענטשן האבן זייער ליב צו לעבן מיט קשיות.

Instructor: דיי אר סאו גוד עט דזשאמפינג ווערי קוויקלי פראם טו אפאזיט טינגס ענד סייאינג איט אין דא סיים סענטענס איוון, ענד נעווער האלדינג, ענד נעווער טינקינג דא סיים טינג, דא טו טינגס עט וואנס, ענד דאט'ס וויי דיי טינק דאט דיי'ר קאנסיסטענט.

וויאזוי מענטשן לעבן מיט סתירות: די אילוזיע פון קאנסיסטענסי

דאס איז וואס אונז טרייען צו טון, צו מאכן מענטשן טראכטן די זעלבע מחשבה וואס עס זאגט ביידע מאל אויף איינמאל. אל דא פיפל, עס איז נישט היפאקריסי, איט'ס האו היומענס דאונ'ט טינק. עס זענען דא אסאך דוגמאות צו דעם. באט דיס איז דא טינג.

זיי זאגן, יעדער איינער, נאר צו צוריקגיין צו מיין משל, צו מיין נמשל, רייט? יעדער איינער זאגט אז קאראדזש איז א גוטע זאך. אין איזאלעישאן, זיי זאגן נישט אז ס'איז נישט קיין גוטע זאך. ווען דיי סיי דאט, דאט'ס דזשאסט סייאינג דא טו סיידס אין וואן סענטענס ענד פריטענדינג דאט'ס פארענטפערט די קשיא.

זיי זאגן אז עס איז א גוטע זאך און זיי רעדן וועגן דעם, און זיי זענען משבח מענטשן, זיי רעדן מיט התפעלות, אז א מענטש האט געהאט קאראדזש. און זיי זאגן נישט ער האט געהאט קאראדזש אין די זאך.

און דא טרעפט מען יעדער איינער אז עס איז נישט דא אזא זאך ווי קאראדזש און ער איז גוט. גוט איז נאר א גוטער מענטש. ענד עט דא סיים טיים ווי סיי באוט אוו דיז טינגס.

דער אר דיפערענט סאלושאנס. איי טינק דאט מאוסט פיפל דאט סיי דאט דער'ס נישט קיין קשיא, דיי ריעלי העוו אין מיינד א סערטן סאלושאן, וואטש איז א בעד סאלושאן. מייבי. ביקאז דיי טינק סאמטינג לייק איט'ס דזשאסט א טול. פאר עגזעמפל, דאט קאראדזש איז דזשאסט א טול, באט איט'ס נאט.

פארוואס קאראדזש איז נישט נאר א טול

Student: וויאזוי ווייסט מען אז עס איז נישט? ווייל מען קען עס נישט לערנען אויפן זעלבן וועג ווי מען לערנט זיך א טול. אדער נישט איגנאנצן.

Instructor: סאו וואט'ס איט? סאו וואט'ס איט? סאו וואט'ס איט?

איז דער א קאראדזש? איז דער א טערעפי פאר איט? וויטאוט ריגארדס טו וואט איט'ס עבאוט? איי דאונ'ט טינק. טערעפיסטס פריטענד דאט דיי דו טינגס לייק דיס אל דא טיים. איי דאונ'ט טינק איט'ס טרו. פיפל אר נאט לייק דאט.

איינער פון די עסקנים האט מיר געזאגט דעם דאזיגן פאקט שוין באלד א וואך צוריק, אבער וואס איז געשען? אז איינע פון די זאכן איז...

Virtues Cannot Be Trained as Pure Tools: The Motivation Problem and the Unity of Character

The Collapse of the "Tool-Only" View of Courage

מען קען נישט, עקזעקטלי, אלס א טול. קוק וואס איך מיין.

I'm saying that one of the solutions that people sometimes have, I don't think this is a normal solution. By the way, I don't think this is a normal solution. I don't think most people think this. People talk about this in different contexts about things like this. People sometimes say, okay, so there's נישט גוטס [not good], עס איז דא גוטס, ווען מען ניצט עס פאר גוטס איז עס גוט, ווען מען ניצט קאראדזש פאר שלעכטס איז עס שלעכט [there is good, when you use it for good it's good, when you use courage for bad it's bad], עס איז אן אקציאנעלע זאך, עס איז נישט קיין טראכט [it's an actional thing, it's not a thought].

Okay, so firstly, the מידה [character trait] פון אקשנות [of action] stops existing in a certain sense. Not only as a virtue, even as a tool it almost stops existing. Because let's think about it, what does אקשנות mean? What does courage mean? What does it mean?

נישט טראכטן צופיל, דזשאסט דואינג איט [not thinking too much, just doing it].

Acting in the face of danger, in the face of doubt, whatever you want to call it, right? Let's say. Okay. And what kind of dangers, what kind of doubts? All of them? Any of them? Does the courage consist of something that doesn't care about the any of those? That's not courage, מיין שטיין האט אויך קאראדזש, ער פאלט אריין אין די תהומות, דאס איז נישט קאראדזש, רייט? [my stone also has courage, it falls into the abyss, that's not courage, right?] קאראדזש הייסט אז עס איז דא [courage means that there is], it's built into the מידה of courage, that it's for, for the correct reasons, in the correct conditions, and so on. אנדערש איז נישט קיין קאראדזש, אנדערש רעדט מען נישט פון יענע זאך בכלל נישט [otherwise it's not courage, otherwise we don't talk about that thing at all].

You Cannot Train Virtues as Pure Tools

Now, in the sense of a total tool, now, this is number one, so when you say try to make it into a total tool you lose even the מידה. Or another way of saying this would be that another proof, or something that I think is true practically, is that you can't actually train it as a tool. This is the question of teaching virtue, right? All the therapists, all the courses in the world go around claiming that they can teach you tools without the reasons for them.

The Motivation Example

ניין, אבער דארט אין דעם ענין פון קאראדזש, אקעי, נאוואדעיס מיר רעדן שוין נישט פון קאראדזש, מיר רעדן פון אנדערע זאכן ווי קאנפידענס, דאס איז נישט די זעלבע זאך, אבער לאמיר זאגן עפעס אין די זעלבע וויסיניטי, אין די געגנט פון קאראדזש, אקעי? [No, but there in that matter of courage, okay, nowadays we don't talk about courage anymore, we talk about other things like confidence, that's not the same thing, but let's say something in the same vicinity, in the area of courage, okay?]

א מענטש קומט צו א טעראפיסט און ער זאגט איך האב נישט קיין קאראדזש. איך זאג אים האסט נישט קיין קאראדזש? מיר רופן מיך אויף צום עמוד און איך האב מורא צו דאווענען פארן עמוד. יא? [A person comes to a therapist and he says I don't have courage. I say to him you don't have courage? They call me up to the amud [prayer leader's position] and I'm afraid to pray at the amud. Yes?] סאו דער טעראפיסט גייט אים מסביר זיין אז וואס? ער גייט אים געבן פרעקטיסעס און וועגן זאכן און זאכן און זאלן מער נישט מורא האבן. רייט? [So the therapist is going to explain to him what? He's going to give him practices and ways of things and things and he shouldn't be afraid anymore. Right?]

נאו לעטס אנדערסטענד, דזשאסט טו בי ווערי קליער, אויב ער קען טאקע נישט דאווענען פארן עמוד, איז ווען ער גייט צום עמוד האט ער נישט קאראדזש, ער האט טיפשות. רייט? דאס איז די פוירסט ארגומענט. [Now let's understand, just to be very clear, if he really can't

pray at the amud, then when he goes to the amud he doesn't have courage, he has foolishness. Right? That's [.the first argument

די סעקאנד ארגומענט איז אז מאוסט פיפל דעט אר נאט ענטייערלי דאמב, ביי די וועי, דאס איז א גוטע זאך, פאר סאמריזען ווייל מענטשן זענען נישט אלעמאל קלאר ווי גוט זיי קענען דאווענען פארן עמוד. אבער זאכן וואס די מענטשן ווייסן בעסער, דאונט ליי טו יארסעלף סאו מאטש אבאוט איט. The second argument is that most people that are not] entirely dumb, by the way, that's a good thing, for some reason because people aren't always clear how well they can pray at the amud. But things that people know [.better, don't lie to yourself so much about it

מאוסט פיפל, פאר עקזעמפל, יו דאונט העוו מאטיוועישן. ער האט נישט קיין מאטיוועישן אויפצושטיין אינדערפרי און גיין ארבעטן. אקעי? Most] people, for example, you don't have motivation. He doesn't have motivation to get up early and go to work. Okay?] און ער גייט צום טעראפיסט און דער טעראפיסט גייט אים געבן מאטיוועישן, ער גייט אים געבן א שטופ אינדערפרי און זאגן עני בי כח דריי מאל, וואטעווער די סאלושן איז. און ער גייט האבן מאטיוועישן, יא? And] he goes to the therapist and the therapist is going to give him motivation, he's going to give him a push in the morning and say "ani ba'koach" [a prayer] three times, whatever the solution is. And he's going to have [?motivation, yes

Why Motivation Without a "For" Doesn't Work

נאו, פאר הומען ביאינגס, פאר סאום פיפל איט ווארקס, איי העוו טאלד דיס אלרעדי מעני טיימס. פאר מי איט דאזענט ווארק, נעווער ווארק דיס טינגס. ענד נאט אונלי פאר מי, איי טינק פאר עניוואן דעט עקטשועלי סטיל העז עי פאנקשינינג סאול איט דאזענט ווארק. ווײ? ביקאז הומען מאטיוועישן מינס, איי בעליווע דיס איז עי גוד טינג טו דו. דעטס האו איט ווארקס. Now,] for human beings, for some people it works, I have told this already many times. For me it doesn't work, never work these things. And not only for me, I think for anyone that actually still has a functioning soul it doesn't work. Why? Because human motivation means, I [.believe this is a good thing to do. That's how it works

נאו, איף יו קען קאנווינס מי, יו קען בי עי דעמאגאג ענד קאנווינס מי אף נאנסענס, איך בין נישט די גרעסטע חכם, איך קען נישט דורכזען יעדע בלאף. דו קענסט מיך קאנווינסן אז ס'איז א מצוה צו גיין צו די ארבעט ווייל מ'דארף שפייזן די ווייב און קינדער. דו קענסט מיך קאנווינסן אז ס'איז א מצוה צו גיין צו די ארבעט ווייל דיס קאמפעני איז סעיווינג די ווארלד אין סאום וועי, ענד סאו אן. איי'ל קאם. Now, if you can convince me,] you can be a demagogue and convince me of nonsense, I'm not the greatest sage, I can't see through every bluff. You can convince me that it's a mitzvah [commandment] to go to work because you have to feed the wife and children. You can convince me that it's a mitzvah to go to work because this company is saving [.the world in some way, and so on. I'll come

אבער דו ווילסט מיר געבן מאטיוועישן אן די ענד, איט דאזענט ווארק. פאר הומען ביאינגס אר נאט די קיינד אף טינג דעט העוו ווירטשוס עס טולס. זיי האבן א טעם. מאטיוועישן איז א גוטע עקזעמפל. ער האט מאטיוועישן ארבעט ביי א מענטש ווען ס'איז פאר א גוטע גאול. דער 'פאר' איז בילט אין, אין די וועג ווי מענטשן ארבעטן. מענטשן ארבעטן אלעמאל מיט א 'פאר'. But you want to give me motivation without the end, it] doesn't work. For human beings are not the kind of thing that have virtues as tools. They have a reason. Motivation is a good example. Motivation works by a person when it's for a good goal. The 'for' is built in, in [.'the way people work. People work always with a 'for

"Even Evil Techniques Require a "For

By the way, the therapist or the coach that teaches you how to be more efficient in manipulating people, or how to win friends and influence people, he also has a for. It's just an evil one. He's telling you, look, it's good to pretend to be people's friends, because you're going to make money. And he assumes that you already want to make money. But if without that, imagine you wouldn't have any interest in it, you wouldn't be able to be taught. Being taught for a bad cause, maybe, or for a neutral cause – איך ווייס נישט [I don't know]. But if it's out of cause, לערנען דאס מיט א טול, א צו דזשאמפן הויך [learning this as a tool, to jump high].

The Hammer Analogy: True Tools vs. Human Virtues

By the way, no human activity is really entirely a tool, right? But דא רעדט מען פון אן עכטער טול, [here we're talking about a genuine tool, right?] מען קען א האמער אויסלערנען, מען לערנט נישט אויס א האמער, נאר מען שניידט אויס א האמער, ער זאל קענען האקן נעגלעך, אן ער זאל וויסן וואס א נאגל איז, right? [A hammer you can teach, you don't teach a hammer, but you carve out a hammer, it should be able to hammer nails, without it needing to know what a nail is, right?] There's no, how we call it, no directedness, in the כוונה [intention/directedness] right? There's no hammer. Part of being a hammer, is not that a hammer knows what a nail is, and therefore, גראדע, דאס האמער איז דאס און דאס. נאר דער מענטש שניידט אים אויס, ער טולט די א טול, מען מאכט אים ער זאל זיין גלאך פון דע זייט, א לאנגע שטיקל פון יענע זייט [precisely, the hammer is this and that. But the person carves it out, it's a tool, you make it so it should be smooth on this side, a long piece on that side], and so on, ער זאל קענען גוט האקן נעגלעך [it should be able to hammer nails well]. That's called a tool.

The Nefesh Ha'Maskeles Cannot Be Trained Without Goals

A human being, anything that's relative to the human middos [character traits], not, in some sense, you want to get fat, so you should just sit on someone and smash them. Yeah. Or the opposite, maybe your muscles, in some sense, you could train it that way. Even that is a little more complicated. But, anything that's got to be done with what we call the soul, right? The social soul. What I call the social soul. Or what the Rambam [Maimonides] calls the נפש המשכלת [nefesh ha'maskeles: the rational/intellectual soul], right? It doesn't work by training it without a view of the goal, of the for. At least, I have never seen it work that way. People have evil fors.

איך האב נאך קיינמאל נישט געזען מען קען טרעינען א מענטש צו מאטיוועישאן, פלעין די מידה פון מאטיוועישאן. מאטיוועישאן מיינט איך

גלייב אין דע זאך, איך וויל עס טון. [I have never yet seen that you can train a person to motivation, plain the midah of motivation. Motivation means I believe in the thing, I want to do it.]

א מענטש וואס איז קליניקלי דעפרעסט, ער דארף אפשר א צעבראכענע שרויף אין זיין מוח, איך ווייס נישט. [A person who is clinically depressed, he perhaps needs a broken screw in his brain, I don't know.] But, let's talk about the normal way of training. Or the opposite of people that are clinically manic, so they have motivation, איך ווייס נישט וואס [I don't know what.] Okay, איך רעד נישט פון דעם. לאמיר דאס ארויסנעמען פון די דיסקאשן, עס קען טאקע זיין אזא זאך, איך ווייס נישט. [I'm not talking about that. Let's take that out of the discussion, there can indeed be such a thing, I don't know.]

דער נארמאלער וועג פון א מאטיוועיטעד מענטש, איז אים איינרעדן אז דאס איז גוט. [The normal way of a motivated person, is to convince him that this is good. Isn't that the normal way?]

Student: א ווארט אזאך אבער יא. [A word such but yes.]

Instructor: אבער אויך ווען מען גייט צו די טעראפי קלאס, און מען גייט צו דעם קאוטש... איך קער נישט צו די ארבעט פאדער מאפיא, צו די ארבעט פאר אל-קאידע, צו די ארבעט פאר נטורי קרתא, צו די ארבעט פאר ברסלב. איך קער נישט. [But also when you go to the therapy class, and you go to the coach... I don't care to work for the mafia, to work for al-Qaeda, to work for Neturei Karta, to work for Breslov. I don't care.]

און טרעין דיך אין איין זאך, וויאזוי צו מאכן זאכן מער אפיציעל, וויאזוי צו זיין א בעסערע מלמד, איך ווייס, א בעסערע מענעדזשער, רייט? [And train yourself in one thing, how to make things more efficient, how to be a better teacher, I don't know, a better manager, right?]

You just assume that you already have a goal.

ער זאגט ער געט דיך געוויסע טולס, ער געט דיך נישט עכט טולס, ער געט דיך זאכן וואס קאנעקטן דיין גאול מיט ווי דו ביסט. [He says he gives you certain tools, he doesn't give you genuine tools, he gives you things that connect your goal with how you are.]

Student: But maybe you don't know how to do it. That could be also.

Instructor: אבער דאס איז נישט די מידה, די מידה איז די מאטיוואציע. [But that's not the midah, the midah is the motivation.]

What you're looking for is motivation. A motivational speaker can't give you motivation. I've never seen a motivational speaker work. I don't know, maybe for you it works, איך ווייס נישט [I don't know].

Personal Reflection: Motivation Requires Belief

מיך זיצט דאס נישט אפ, איינרעדן מענטשן אז עס גייט, ער איז נישט צום רעדן, ער וואלט געגאנגען מיט מאטיוואציע. [It doesn't sit well with me, convincing people that it works, he's not for talking, he would have gone with motivation.]

Not that there's no technique in anything. There is technique. And those techniques in some sense are just tools transferable. But the way people get motivated by anything that's called the human virtue or vice is something that has a form that is talking about what it is. At least that's how I see it, איך ווייס נישט [I don't know].

איך בין א פאני מענטש, אז מען קען מיך נישט מאטיוועיטן צו זאכן וואס איך גלייב נישט אין זיי. [I'm a funny person, that you can't motivate me to things that I don't believe in.]

But I sort of think that all the other people that do get motivated just because they already believe in it.

דארפן נישט צופיל צו קאנווינסן, ער דארף נאר א ביסל א פוש. אקעי, מען געט א פוש. [Don't need too much to convince, he just needs a little push. Okay, you give a push.]

Questions and Discussion

Student: סאו, אקעי, ס'איז נישט מסכים? ער זאגט א שמועס, אויב ס'איז נאר א פוש, דאס איז וואס, עס גייט אלעס צו ווייזן אז... [So, okay, you don't agree? He says a speech, if it's just a push, that's what, it's all going to show that...]

Instructor: No, it's all going to show that we can't talk about virtues without talking about a good person.

און אונז זענען צוגעוואוינט צו זאגן די צוויי זאכן בנשימה אחת. [And we are accustomed to saying the two things in one breath.]

And we get caught up in our own contradictions all the time. We just, like the guy said, we never saw two of them in one room at the same time, right?

ס'איז דער זעלבער מענטש, ער פריטענד צו זיין דארט יענעם און דא יענעם, און וויאזוי איז דער סימן? ווייל מען טרעפט אים קיינמאל נישט אין דער זעלבער צייט. און ווען דער פילאזאף טרייט צוזאמצופושן די צוויי סטעיטמענטס אויפאיינמאל, הייבט אונזער עקשאן זיך אן צו שטיפן. [It's the same person, he pretends to be that one there and that one here, and how is the sign? Because you never meet him at the same time. And when the philosopher tries to push together the two statements at once, our action starts to buckle.]

ס'איז מידת ה... מידת ה... קאראדזש איז א גוטע זאך אדער נישט? [Is the midah of... the midah of... courage a good thing or not?]

You start looking for every way to get out of this. It's not מפרש [explaining/interpreting] on the חזון איש [Chazon Ish], Okay, it's just weird?

When he doesn't have a way out, the חזון איש says, ער מיינט אז עס איז טאקע אמת. ס'איז נישט. [he means that it's really true. It's not.]

The Chazon Ish's Solution: One Good Midah, One Bad Midah

The Socratic Parallel

פאמנאם [Phaedrus/by the way], by the way, this is totally lifted from Plato, like from Socrates, like word for word.

פאמנאם, so Socrates איז געקומען פאר יעדן איינעם זאגן, ווען די Socratic dialogues זאלן קומען דיר זאגן, איינע פון די וועגן וואס ער זאגט עס, literally, in the way that I just told you. [Phaedrus, by the way, this is totally lifted from Plato, like from Socrates, like word for word. Phaedrus, so Socrates came to tell everyone, when the Socratic

dialogues come to tell you, one of the ways that he says it, literally, in the way that I just told you.]

אזוי זאגט דער חזון איש, די אמת מצד חולי הנפש, ווייל מצד מלחמת הקרב כנגד היצר, ער זאגט, שלעכטע מדות איז דא א סך. [So says the Chazon Ish, the truth from the side of sickness of the soul, because from the side of the battle of war against the evil inclination, he says, bad middos there are many.]

Maybe. Or maybe in the way of fighting against bad things, we could fight against each of them separately. That's what the חזון איש seems to be saying. We have to think about it if this is a good argument, if even that is a good argument. I'm not entirely sure.

ס'איז דא אזא זאך, עס קען זיין א שלעכטע מדה איז יא אנדערש ווי אן אנדערע מדה, ווייל כעס [anger] איז נאר א שלעכטע מדה אויב עס איז wrong כעס. So in what sense is there even separate מדות? [There is such a thing, it could be a bad midah is indeed different from another midah, because anger is only a bad midah if it's wrong anger. So in what sense are there even separate middos?]

Okay, he has a better solution than us, I think. I'm not sure.

At Root: Only One Good Midah and One Bad Midah

אבער בשורש, אין כאן רק מדה אחת טובה ומדה אחת רעה. עס איז נאר דא איין גוטע מדה און איין שלעכטע מדה. [But at root, there is only one good midah and one bad midah. There is only one good midah and one bad midah.]

And just to be clear, this is really only a good מדה. The מדה רעה [bad midah] is something that doesn't exist in his picture.

אין כאן מדה רעה, אזוי זאגט דער חזון איש. המדה הרעה [there is no bad midah, so says the Chazon Ish. The bad midah], very weird way of saying it, by the way. Because it's really assumes too much, I think.

But he's trying at least. At least he got out of one big confusion. איך מיין עס קומט זיך אים א סך credit פאר דעם. [I mean he deserves a lot of credit for this.]

The Bad Midah as Neglect

אזוי זאגט ער: המדה הרעה היא הזנחה מהחיים הטבעיים המהלכים הטבעיים. דער שלעכטער מדה איז צו לאזן לעבן פארן. דאס איז דער עדיטוד. [So he says: The bad midah is neglect from the natural life, the natural ways. The bad midah is to let life go on. That's the attitude.]

Student: נאכלאזן. [Neglecting.]

Instructor: לאזן. נאכלאזן און לאזן איז the same thing. Not controlling it. Not directing it. [Letting go. Neglecting and letting go is the same thing. Not controlling it. Not directing it.]

יא, אזוי זאגט ער. עס איז נאר דא איין שלעכטע מדה, לאזן לייף פארן בלי כל השתדלות. מען דארף נישט ארבעטן דערויף. אן ארבעטן, ישתלם בכל מידת הרעות כולם. [Yes, so he says. There is only one bad midah, letting life go on without any effort. You don't need to work on it. Without working, it will be completed with all the bad middos together.]

The Lecturer's Critique

I don't think he's correct. I don't think he's correct about this. I think this is assuming a little too much, or at least it's missing a lot.

די חזון איש'ס טענה: איין שלעכטע מידה = אלע שלעכטע מידות

די הויפט טענה: לאזן לעבן לויפן אן השתדלות

איז שלעכטס? יא, אזוי זאגט ער. איז נאך דא איין שלעכטע מידה, לאזן לייף פארן. בלי כל השתדלות [without any effort], מען דארף נישט ארבעטן דערויף. אן ארבעטן, יסתלם בכל מדות הרעות כולם [he will acquire all the bad traits together]. אזוי זאגט דיר אז נישט.

I don't think he's correct. I don't think he's correct about this. I think this is assuming a little too much. But at least it's missing a lot of scaffolding to get where he got to. He didn't do a good job of building up to this point.

And I know why. I know why. אבער ער ווייל ערגעץ אנקומען. חסד וגבורה [chesed and gevurah: kindness and strength] he's stuck also with. וואס דארף אריין מיט דער סטארט פון דער שיעור. ער דארף אנקומען מיט זיין איין שטיקל.

מדה הרעה [the bad trait] איז צו לאזן לעבן לויפן. און מען דארף זיך נישט מישענען. יסתלם במדות הרעות כולם [he will acquire all the bad traits]. עס זענען א כעסן, א נוקם, א גאוה [anger, vengefulness, arrogance]. לא יחסר לו מכל המדות הרעות שמנו חכמים [he will lack none of the bad traits that the Sages enumerated]. איינער, ער זאגט דאס ווייל ער ארויסברענגען. איך ווייל דאך טון נאר איין זאך, וואס ווער ס'טוט יענער איין זאך, ער האט אויטאמאטיש אלע שלעכטע מידות. אלע פון זיי. בדרך אויטאמאטיק [automatically].

וואס איז די איין זאך? לאזן לעבן. לאזן די לעבן פארן אויף מהלכו הטבעי [its natural course]. אן נישט טראכטן וואס מען טוט, basically. That's really what he was trying to say. For some reasons, he's not saying it in the fully Socratic way. I don't know why.

די איין מידה טובה: השכמה מוחלטת אז שכל זאל פירן

והמידה הטובה [and the good trait], וואס איז איין מידה טובה? היא ההסכמה המוחלטת לבקר את הרגש המוסרי על הרגש התאווני [it is the absolute agreement to have the moral sentiment govern the appetitive sentiment]. So, you'll see in a sentence that he says it in a better way. לבקר איז מיט א כ'. יע, מיט א כ'. לבקר. אן, מיט א כ'. נישט מיט א ק'.

דער איין מידה טובה איז, א מענטש איז מסכים [agrees]. It sounds like עבודת השם [service of God], now. צו גיין מיט דעם רגש [sentiment]. By the way, this is a very weird sentence. I'm very perplexed on this sentence. נישט דא אז עס איז דאך רגש. מען, אויב עס איזביידע רגש, עס איז ביידע גיין דעם רגש צוזאמען. וואס איז דער חילוק? וואס איז דעם דער רגש מוסרי אויף דער רגש תאווני? It's weird. And I think that he's saying this because he's stuck in a very weird framework. אבער די נעקסטע שטיקל האט ער גערזען אז ער זאגט עס בעסער.

אין מיין דעה איז ווי, אויב ער טוט דאס פארוואס ווייל ער זאגן אזוי. די רגע וואס א מענטש האט דאס, איז ער לוחם נגד כל המידות רעות כאחד

[fighting against all the bad traits as one]. דער מענטש, ער זאגט אז זיין דרך עבודה [way of service], ער זאגט נישט אזוי.

קריטיק אויף די "איין מידה א חודש" מוסר שיטה

איך קען בעל המוסר [the mussar approach]. ס'איז דא ארבעטן יעדע חודש, קענסט ערנעוואטער געווען א חודש פאר יעדע מידה, אין דיפערענט מוסר סקולס אין קעלם, ווערעוער. אין אלול, דו קענסט דאך די מעשה, רייט?

יא, דו קענסט די מעשה, איך האב פארציילט די מעשה? מיין טאטע האט פארציילט די מעשה, עס איז געווען א גרופע, וואס האבן געארבעט אויף מידת העוז [the trait of courage] פאר איין חודש. און עס האט זיך געדארפט ציען א גאנצע קוראזש, וואס זאלן קוראזש. דער נעקסטער חודש האט מען געארבעט אויף לשון הרע [evil speech], נישט רעדן לשון הרע, נישט רעדן דאגה'ס אויף אידן, און נאך דער נעקסטער חודש האט מען געארבעט אויף תאוה [desire], האבן זיך געבראכן די אלע תאוות, און אזוי ווייטער.

איז אינמיטן דער חודש פון ארבעטן אויף קוראזש, קומט איינער פארציילט לשון הרע. מען זאגט, אקעי, יעצט ארבעט מען נישט אויף לשון הרע, און עס מעג מען הערן לשון הרע. אינמיטן די חודש פון לשון הרע, האט געקומען א הכנסת אורחים [hospitality opportunity] פון האבן קוראזש, און רעדן לשון קוראזש זאגט ער, דאס איז נישט מיין נושא דעם חודש.

דאס איז וואס דער חזון איש לאכט אפ, עס איז עקזעקטלי וואס ער טרייט דא צו זאגן, וואס מיינט איר ארבעטסט אויף א מידה? וואס זיין ארבעטן אויף א מידה? וואס פאר א מין זאך איז דאס? ארבעט צו זיין א מענטש, וועסטו זיין ממילא אלע מידות. ער זאגט דו זאגסט, איך ארבעט נישט אויף מידות. איך ארבעט אויף צו גיין מיט דעם שכל [intellect/reason] נישט צו גיין מיט די משיכת הטבע [natural inclination]. וואס מיינט שכל? עס אינקלודס אלעס. פארוואס יעדע זאך? איך ווייס נאכדעם ווייסן פון ווי ער ווייסט יעדע זאך. אבער, דאס איז וואס איך ארבעט אויף, איך פארשטיי נישט וואס עס מיינט, ארבעט אויף א מידה. אזוי זאגט ער.

די אוממעגלעכקייט פון זיין "האלב גוט"

און ער זאגט נישט נאר דעם, איך האלט, זאגט דער חזון איש אזוי נישט. לא תתכן שלמות זולת חצאין [perfection cannot exist in halves]. וויאזוי קען מען זיין אז דו ביסט א גוטער מענטש האלב וועגס? דו ביסט א מידות מענטש, דו ביסט א תאוות מענטש, אדער דו ביסט א שכל מענטש. וועלכע?

אה, לענין, עס קען מאכן אזוי פיל אז איינער זאגט - איך ארבעט אויף מיינע תאוות, סאו לענין נאסע זאכן וועל איך ארבעט אויף מיינע תאוות, אבער טרוקענע זאכן, און ס'איז א טרוקענע דארף ס'איז אן אנדערש. ער כאפט אז עס וואלט געווען זייער פאני, רייט?

און ביי דע וועי, איי דאונט טינק איטס פאני, אבער אין חזון איש'ס וועלט איז עס פאני, פארוואס? ווייל ער זאגט וואס איז דער מחלק?

די אבסורדיטעט פון צעטיילטע מידות

ער האט נישט קיין כח צו ארבעטן אויף איין מדה, איך האב אויסגעארבעט די מדה, ווייסט איינער זאגט איך האב מער ליב דעיס, ס'איז דאס צו אנגעפרעסן איך האב מער ליב, איינער זאגט איך האב אויסגעארבעט דעם נושא פון עסן, אבער טרינקען איך האב דאך אזא שטארקע תאוה צו טרינקען, איך שיק עס דאך אן, דאס איז נישט אויסגעארבעט, דאס מאכט א ביסל סענס פאר וואס? איך האב א גרעסערע תאוה פון מיין טבע, א מענטש האט א טבע פון א בהמה צו עסן אדער צו טרינקען, עסן האב איך גראדע נישט אזוי ליב, און פון דעם האב איך זיך אויסגעלערנט זיך אויסצוהאלטן, ס'איז נישט מער אויסגעארבעט, ס'איז פשוט איך האב די מדה און איך האב נישט יענע מדה.

איך האב... קענסט זאגן, האלב פון די מדות התאוה. I don't know how to even call it. נישט א מדה. איך בין נישט אויסגעהארט אויף די מדות התאוה, basically. אבער דאס האב איך קלענערע נסיונות. דאס מאכט סענס. דאס קען זיין א סעלושן פאר ווי ס'קען זיין מענטשן וואס האבן יא... מען זעט אז זיי זענען אויסגעארבעט אויף האלב זאכן. אבער צו זאגן אז... הא, ס'איז דא צוויי מדות. ס'איז דא א מדה פון די ליב האבן צו עסן, און אנדערע מדה פון די ליב האבן צו טרינקען. די פרייז איז אויף איינס אויף אמאל, נאר פראבלעם דער כח ארבעט דאך אויף עסן זאכן, דער כח ארבעט דאך אויף טרינקען זאכן. So funny, right? at least on its face, it's something weird.

די לייזונג: נאטירלעכע מידות קעגן אמתע מעלות

סא דער זאגט, איינער וואס ער וויל זיין... הא, some time, איז מיטלמאל איז דא אור השכל [the light of reason/intellect]. זעט ער איינער פון די מקורות פון... ניין, עס איז איין אור השכל, און עס איז אסאך פריער פון דעם. But, אור השכל שטייט שוין אין חז"ל [the Sages]. נישט ממש דער לשון, אבער כמעט. But in any case, ער זאגט, אויב א מענטש האט אור השכל, איז גילת הנפש [revelation of the soul] נאך א זאך. וואס דארף מען אור השכל און גילת הנפש, א דאבל לשון? ער ווייסט נישט. ער האט אים אויסגעוועקט, ער וויל בוחר זיין בטוב [choose the good]. ער איז, ער וויל טון טוב על כל טובה [good for all goodness]. נער, נער, זאגט ער אים, ער לייגט פאר דא א גאנצע דרשה. יראת עולם נצחי, בלתי כח, בלתי תכלית [fear of the eternal world, without power, without end]. אקעי?

That's very advanced. You see, he's jumping around a little. אויף איין רגע איז מיט תאוה אלע שלעכטע מדות. אזוי זאגט ער, ס'קען נישט זיין האלב. זאגט ער דאך נישט, אה, ס'זעט אמאל אז איינער האט נישט די זעלבע מדה? יא, מדות התאוה שטערט אים נישט, אבער אהבת הכבוד [love of honor] שטערט אים, נישט וויל ער האט א ספעציעלע מדה. פשוט ער האט דאך נישט מנצח געווען די מדה [conquered the trait]. This is what he means when he said before that the union מיט די מלחמה [with the battle] קען זיין יא א חילוק אין די מדות. מיינט אז פשוט מענטשן האבן געבוירן מיט אנדערע נאטשור'ס, מיט אנדערע נטיות [inclinations], מיט אנדערע מדות. און ממילא איז ער נאך נישט אויסגעארבעט, ער האט נאך כעס און נישט תאוה, אדער תאוה און נישט כעס. ס'קומט דאך פאר ווען א מענטש האט איין מידה וואס איז גוט, מען זעהט דאך די הארה שכל...

די קריטישע אונטערשייד: נאטירלעכע אייגנשאפטן קעגן אמתע מעלות

ניין, די אפאזיט. וואס ס'קומט אויס איז, און וואס ער זאגט עס בפירוש מיין איך, און דעם שטיקל וואס מען האט געמיינט אז ער בפירוש מיינט, ס'שטייט אפילו קלאר אין איינע פונעם פלעצער, אז ס'איז נישט אזוי. איך מיין אז אזוי פארשטיי איך דעם שטיקל, אז מען קען מדייק זיין.

וואס איך מיין אז ער זאגט איז, אז נאר א געוויסע זאך קענסטו דא זאגן. לאמיר זאגן איינער, וויאזוי זאגט ער? לאמיר זאגן איינער האט די מידה פון פרישות [abstinence], אבער ער האט נישט אויסגעארבעט די מידה פון כעס, רייט? וואס ער זאגט איז, ס'מאכט נישט קיין סענס, ס'מאכט נישט קיין סענס. דו ביסט א שכל מענטש אדער א נטיות טבעיות [natural inclinations] מענטש. דו קענסט נישט זיין ביידע אויף איינמאל.

נאר וואס קענסטו זאגן? ס'קומט נישט דא אריין די נושא פון שכל. קענסטו זאגן א נייע זאך. קענסטו זאגן, בדרך הטבע [by way of nature] פאר שכל, מיין אומות, מיין נישט-שכל'דיגע באדי, מיין נישט-שכל'דיגע מענטשהייט איז א וויניגער בעל תאוה ווי א בעל כעס. אזוי בין איך געבוירן געווארן. עס קען זיין נישט נאר געבוירן געווארן, עס קען זיין מען קען אויף ארבעטן דערויף. אבער that's what makes it more complicated. ביי אים מוז זיין אז ער איז געבוירן געווארן. איך בין

געבוירן געווארן נישט אזא גרויסע נטיה צו פרעסן, א גרויסע נטיה זיך צו רעגן.

No problem. In some sense, דאס איז די מידה טובה. But that's not what we call it! דאס איז די מידה טובה, דאס איז א טול [tool]. Understand? דאס איז א מידה טובה וואס איז א סתם אייגנשאפט [mere property]. כדי זיך צו רעגן דארף מען האבן די בלוט זאל זיך קאכן, מיין בלוט קאכט זיך נישט. Okay. No problem. דו האסט נישט דעם פראבלעם.

דו ביסט בכלל נישט קיין גוטער מענטש

אבער דו ביסט בכלל נישט קיין גוטער מענטש. בכלל נישט! ביסט נישט א ביסל א גוטער מענטש. דו ביסט נישט קיין מענטש וואס איז כובש זיין יצר [conquers his inclination]. דו האסט נישט קיין שכל וואס שטייט העכער וואס פירט דיין לעבן. דיין לעבן ווערט געפירט מיט נטיות טבעיות. האט מען סביא דיין נטיות טבעיות איז נישט אנדערע נטיות טבעיות. ער האט געזאגט, דאס איז א פירוש וואס ער זאגט פריער, רייט? ער זאגט אז איינער זאל לאזן דעם נטיה טבעית זיין אלע שלעכטע מידות. It's not really true. ווייל געווענליך מענטשן האבן נישט אלע שלעכטע מידות. ס'איז זייער שווער צו האבן אלע שלעכטע מידות. געווענליך דרובן א פּאָר שלעכטע מידות, א פּאָר גוטע מידות. האבן מידות, וועלכע מידות? מידות natural. ס'איז דא נאטירלעך דעיס, אבער דעיס איז בכלל נישט קיין גוטע מידות.

דער איינציגסטער וואס האט ענין טוב שכלי [true intellectual good], וואס דאס איז די איינציגסטע זאך, די איינציגסטע מידה טובה וואס איז א real מידה טובה, איז automatically גאנגען to have all the good מידות.

רשעים האבן נאר נאטירלעכע מידות

דאס האט דאך א sort of solution to the fact, לויט זיין טעאריע קומט אויס אז מען קען נישט זיין א מענטש גוט אין איין מידה און שלעכט אין אן אנדערע מידה. און די reality זעט מען דאך אז יא, די רשעים [wicked people] האבן נישט קיין שום גוטע מידות, זיי האבן נאר מידות natural מידות. און מענטשן האבן נאטירלעך אנדערע levels פון גוטע מידות און שלעכטע מידות.

דעיס איז וואס דער חזון איש seems to say, and דעיס איז אויך וואס דער הייליגער רעבע... רעב... ער זאגט נאך אין שמונה פרקים [Rambam's Eight Chapters] שטייט עס נאך נישט, איך ווייס דאך נישט ווי, אבער איך ווייס ווי ס'שטייט יא, אין שמונה פרקים שטייט אז דו האסט א סך מידות, דו דארפסט פארשטיין ווי ס'שטייט אז נישט נאר א סך מידות, זיי האבן דאך שוין געענטפערט די קשיא.

די פראבלעם פון געארבעטע מידות

אבער עס איז נאך ממש געווען עפעס אזא זאך, ווייל אז דו זאגסט ווען א מענטש ממש פראבירט, איינעם וואס זיין נישט-שכלי'דיגע מידה איז צו זיין אייביג אויפגערעגט, ער האט געארבעט, ער איז געגאנגען, איך ווייס, ער איז געגאנגען צו מוסר, ער איז געגאנגען צו א therapist, ער האט זיך אויסגעארבעט, ער איז מער נישט אויפגערעגט, ער האט געזען א סך קנאות און ער האט decided ער גייט קיינמאל נישט שלאגן. פיין.

סא יעצט האלט מען אז ער איז א מענטש וואס ער שלאגט זיך קיינמאל נישט. און נאכדעם זאגסטו אזא jump, און די בעלי מוסר זאגן, ווייסטו, א מענטש איז אראפגעקומען אין די וועלט, מען זאגט פון די גראב, ווייסטו, זאלסט ברעכן די מידות. ס'איז עפעס אזוי funny, וואס הייסט דו זאלסט ברעכן די מידות? אוקעי, סא דער מענטש וואס איז געווען שלעכט, דער מענטש וואס איז געווען א קנאי, ער איז געווארן יעצט א קנאי... ער איז געווארן א קנאי.

It seems like אז דער חזון איש... right... it's not just the חזון איש, this goes all the way back to Plato... דאס איז די זעלבע זאך, אז מ'האלט אין איין... אוקעי, אז מ'האלט אין איין, דו

�אכטס א מחלוקת צווישן דעם, איך וועל יעצט דער קנאי, איך וועל דער... איך נעם אוועק מיינס די פרידי, און יענער נעמט אוועק זיינס די פרידי, און דא האב איך צווייטע פרידי, ווי קומט דאס? אהם. זייער גוט.

כמעט ווי ביי טראמפ, 100%, 100%. דאס איז א חילוק, איך דארף דאס סאך מער, וויבאלד איך דארף ענדיגן, מ'וואלט די אנדערע סטארט מיין שיעור, איך בין שוין כמעט א שעה.

די סאקראטישע טענה: ס'קען נישט זיין מער ווי איין גוטע מידה

אבער די... די... וואס איך וויל אנקומען צו איז, סאו נא, איך גיי מיר נישט אינגאנצן אנקומען, דאס איז די טענה אז ס'קען נישט זיין מער ווי א גוטע מידה, דאס איז סאקראטיס'ס ארגומענט אין דעם.

סאקראטיס און אריסטו וועגן די איינהייט פון מידות טובות

סאקראטיס'ס ארגומענט: ס'קען נישט זיין מער ווי איין גוטע מידה

Instructor:

זייער גוט. זיי זענען אלע חמינא חמינא ביי טראמפ.

איך הער... 100 פראצענט. 100 פראצענט.

דעיס... דעיס חילוק. איך דארף אסאך מער ווי וואס איך דארף ענדיגן. דארף טענה'ן דעם רעסטעארט מיין שיעור. איך האב נישט גערעדט שוין כמעט א שעה.

אבער דער מורא'דיגער געדאנק איז... סאו נא, איך קען נישט אינגאנצן אנקומען.

די טענה אז ס'קען נישט זיין מער ווי איין גוטע מידה. דאס איז סאקראטיס'ס ארגומענט, און אלעמאל זאגט ער דעיס. ס'קען נישט זיין... ער האט פארשידענע ראיות, אבער איינער האט שוין גענוג געזאגט צו זיין מוסח, איינער פון זיינע נוסחאות.

עס קען נישט זיין אז מענטש איז גוט אין איין וועג און שלעכט אין אן אנדערן. אדער ביסטו גוט אדער ביסטו שלעכט.

און וואס מיינט גוט? גוט מיינט אלעמאל זאגט סאקראטיס, איז גוט אלעמאל זאגט ער 'פועל'ט' און 'פראקטיצירט' לויט וואס די שכל זאגט.

So, no virtue that can be defined without saying לויט וואס די שכל זאגט.

קומט אויס, אז די צדקת איז געציילט, קומט אויס אז נאר די איין גוטע מידה, האבן שכל.

דער חזון איש האט עפעס ענליכס געזאגט — אבער פארשטאנען אז ס'איז נישט גענוג

Instructor:

You'll notice that חז"ל [Chazal: the Sages] said something different, because he understood that it's not enough. And he's right.

Because ניצן שכל [using reason] is not the same as having שכל [having reason]. Of course, it's not the same.

אריסטו'ס קריטיק אויף סאקראטיס: "וויסן אז" קעגן "וויסן צו"

Instructor:

אזוי ווי הרב אריסטו האט געזאגט, למשל, אריסטו, אין book 6, chapter 12. דארט זאגט ער, האבן שכל העלפט נישט.

האבן שכל העלפט נישט זיין... פארשטיין וואס איז גוט העלפט נישט זיין גוט מער ווי פארשטיין וואס איז געזונט העלפט צו זיין געזונט. עס העלפט נישט. א דאקטאר און אלע טובים זענען געזונט.

אבער מ'דארף עס טון אויך. עס איז עפעס missing דא.

סאקראטיס האט די גאנצע צייט גערעדט כאילו 'וויסן אז' און 'וויסן צו' איז די זעלבע סארט זאך.

And could be that in his world, in his head, they were the same thing.

But really, עס זענען דא צוויי סארט וויסן. עס איז דא 'וויסן אז' און עס איז דא 'וויסן צו'.

אמת?

מיר פארשטייען אידיש?

איך ווייס אז עס איז גוט צו זיין גוט, און איך ווייס וויאזוי צו זיין גוט. ביידע זענען א סארט וויסן.

But אריסטו האט זייער שטארק געכאפט מען דארף רופן די צוויי וויסן צוויי אנדערע סארט ידיעות. נישט די זעלבע סארט וויסן.

א דריטע סארט וויסן: וויסן צי

Instructor:

אבער יעצט, צום סוף האט אריסטו געזאגט, אז ער איז מסכים... אזוי זאגט ער, ער איז מסכים צו סאקראטיס אין איין זין. און ער איז נישט מסכים מיט אנדערע זאגן. ער איז מסכים אז ס'איז נישט דא קיין מידות אן שכל, אבער ער איז נישט מסכים אז שכל איז אלע מידות.

נאך האבן זיי געזאגט, אז אויב אזוי, און פארשטיין אז ס'איז דא צוויי סארט שכל'ס, וויסן אז, און וויסן וואס איז נישט אמת'דיג נאך א סארט, נאך אפילו נאך א סארט שכל'ס, ס'איז וויסן וויאזוי, ס'איז נאך נישט גוט, דאס איז א tool, warm-up if you will, און דאס איז וויסן צי דעים וואס דאס איז טייטש וויסן וואס איז א גוטער וויסן.

אריסטו'ס טיילווייזע הסכמה מיט סאקראטיס: די איינהייט פון מידות — אבער נישט אידענטיטעט מיט שכל

Instructor:

די זעלבע זאך איז דא אויכעט מידות טובות, וואס זענען נישט אמת'דיג מידות טובות, מ'רופט זיי נאר מידות טובות לשם המושאל [metaphorically/by borrowed name]. וועלכע זענען די מידות טובות? די זענען exactly די ones וואס זענען separate, וואס זענען איינס עקסטער פון די צווייטע.

נאטורליכע מידות קעגן אמת'דיגע מידות — אריסטו'ס שליסל-אונטערשייד

Instructor:

וואס איז זיין ראיה? ער רופט עס natural virtue, וואס איז נישט דורך הטבע. It's little bit the same word. The word natural is, of course, Aristotelian inheritance. און וואס איז דער טייטש natural virtue? אזוי ווי ער זאגט, און יעדער קען זען, אז ווען זיי רעדן אלעמאל, זאגט אריסטו Chapter 13, זיי רעדן אלעמאל, אז דא מענטשן האבן געוויסע טבעיות, געוויסע תכונות טובות, אפילו זיי זענען געבוירן, אפילו זיי האבן נישט געארבעט, אפילו חיה, בהמה זענען חיות זאגן זיי האבן מידות טובות.

האסט פריער גערעדט וועגן א חתול, געדענקסט? אפילו א חתול קען האבן א מידת הצניעות [the trait of modesty]. פרעגט דיך, האט ער מידת הצניעות? ער האט נישט מידת הצניעות. וואס האט ער? עפעס א זאך וואס מען קען רופן מידת הצניעות, אויב א מענטש וואלט געטון יענע זאך, ווען דער שכל זאגט אז ער זאל עס טון, וואלט ער טאקע געהאט מידת הצניעות.

דער קריטעריום פאר אמת'דיגע מידות טובות

Instructor:

ווען די חלק החתול שבאדם [the cat-like part within a person], מיינענדיג דאס גייט צוריק צו די נפש המשכלת [the rational soul], וואס אין א געוויסן זין act נישט נאר מיט דאך א שכל, act מיט דאך הרגל [habit]. Act in a second nature way. למה זה יקרא [so to speak], גוט, האט ער טאקע מידת הצניעות, ווי לאנג ס'איז אויף דער אופן וואס שכל זאגט.

אבער א מענטש אדער א יונגל וואס איז געבוירן מיט געוויסע טבעיות'דיגע מידות טובות, אדער א בהמה וואס האט גוטע מידות טובות, הייסט נישט אמת'דיג קיין בעל מידה טובה [possessor of good character]. נאר בשם המושאל, נישט אין דער אמת'דיגער וועג, שטימט?

און וואס איז דער מעין חילוק? אזוי זאגט ער דא אין א געוויסע פלאץ דא, אז ער איז קלאר אויב אזוי צו פארשטיין אז... פאר דעם איז דאס זייער גוט, דא זאגט ער אז פאר דעם קומט אויס אז ווירטשוס זענען נישט סעפערעט.

לייזונג: וועלכע מידות זענען צעטיילט און וועלכע נישט?

Instructor:

וועלכע ווירטשוס זענען סעפערעט? נאר די וואס זענען בדרך הטבע [by way of nature]. א מענטש קען געבוירן ווערן, אזוי ווי א קאץ איז נישט קיין הינט און אזוי ווייטער, א מענטש קען געבוירן ווערן מיט א היימישע טבע, דאס איז נאך נישט קיין אמת'דיגע מידה טובה. עס קען זיין אן הכנה [preparation] פאר א מידה טובה, עס קען זיין א טייל פאר א מידה טובה, אז א מענטש האט אמת'דיג גוטע מידות. נישט די דעת, א מענטש איז געבוירן מיט א שכל, מיט א שכל'דיגע מדה, אדער מיט א שכל'דיגע אינטעלעקט, דאס איז נישט דאס.

אבער ס'איז נישט קיין גוטע מדה. וואס מאכט א מדה פאר א גוטע מדה? למה זאגט ער א מענטש ווערט נישט געבוירן מיט אלע גוטע מדות? יא, אויב מ'מיינט צו זאגן אז ער וואלט געבוירן געווארן מיט שכל, וואלט געוועזן א גוטע אידיע. מיט דעת [understanding/practical wisdom], א מענטש ווערט אויסדרוקליך נישט געבוירן מיט דעת.

איין זאך ער ווערט נישט געבוירן מיט... יענע מדה גייט אויך נישט זיין בעלאנסד? ניין, ווייל יא, קיין איין מדה מיינט נישט אז עס איז גוט אן שכל וואס זאגט דאס. די פארט פון די דעפינישען פון די מדה איז אז ס'איז לויט וואס איז ריכטיג, לויט ווי די שכל זאגט דאס ריכטיג, אדער די שכל מעשי [practical reason] זאגט אז ס'איז ריכטיג.

קומט אויס ווען מען האט אמת'דיגע שכל'דיגע מדות, מדות פון א בר דעת [person of understanding], האט מען אלע. ווען מ'האט מדות פון א נישט קיין בר דעת, פון א טבע'דיגע מדות, פון א בהמה, אדער פון א קטן [child], דעמאלטס קען מען האבן נאר איינס. דאס איז דער חילוק.

אנווענדונג צום רמב"ם'ס סטרוקטור

Instructor:

אויב אזוי אויב אונז רעדן, ווי שטייט דאס אין רמב"ם [Rambam: Maimonides]? איך ווייס, אונז האלטן נאך ביי די פרקים וואו מען רעדט פון יעדער מדה עקסטער. איך מיין אז אין פרק ה' הייבט ער אן צו רעדן פון אלע מדות אויפאמאל. דעט'ס וועיר די טשעינדזש.

און אויך האט ער אין פרק א' ב' ג', אין א געוויסע זין האט ער אונז געגעבן זאכן וואס זענען געבויט אויף די תירוצים [answers] פון די קשיא [question]. דארט, איך וויל נאר ארויסברענגען קלאר, און מען דארף קלאר מאכן דאס מער, עס קומט אויס אזוי אז אויב מען וויל רעדן פון עקסטערע מדות, און מען רעדט פון זיי עקסטער, דארף מען וויסן וויאזוי מען רעדט פון זיי עקסטער. איך האב נישט קיין קלארע תירוץ.

קענסט בלייבן שוער, איך קען בלייבן דא, ווייל איך קען זאגן א ווארט פון א תירוץ וואס it cannot really solve it, עס איז א שטיקל צייט.

די בלייבנדיגע אפענע שאלה: פארוואס איז שכל אליין נישט גענוג?

פארזוך פון א תירוץ

Instructor:

אפשר זאגן אז צו האבן גוטע מדות מיינט צו האבן אלע גוטע מדות. צום ביישפיל שלעכטע מדות, אז די טבע'דיגע מדות קענען זיין אבער עס איז נישט

קיין גוטע מדות.

סאו וואס ציילן מיר בכלל די מדות? וואס איז די point of doing that? ס'איז דא א point. איך האב נאר פאראויסגעזאגן אז די אלע זאכן מערער איז ווען עס קומט צו זיין א גוטע מענטש.

סאו ווי דארף איך ניצן מיין שכל? אפשר ווי אויפהייבן דעם שכל צו וויסן אז מען דארף טראכטן די דאזיגע ריכטונג. סאו שכל זאגט נישט וועלכע מדות זענען גוט.

שאלות און דיסקוסיע

Student:

I've been trying to see this. יא, דאס איז א question יא. אין אנדערע ווערטער, די שאלה איז די opposite פון די שאלה. סאקערטלי עס האט זיך געמאכט אז דאס שכל איז גענוג. אבער דאס איז נישט די שיטה פון דעם רמב"ם, אז שכל איז גענוג.

Instructor:

עס איז אמת אז אן שכל איז קיין שום מדה נישט גוט. און דערפאר ווען מען האט אמת'דיג שכל, דאס איז וואס מאכט אלע מדות גוט, האט מען טאקע אלע באמת. ווייל איין מדה אן די צווייטע איז נאך קיינמאל נישט גוט.

אבער מצד שני דארף אונז אויספארשן, פארוואס שכל אן מדות איז נישט גענוג. וואס גיט אונז צו צו האבן גוטע מדות, צו זיין א גוטער מענטש, חוץ פון פארשטיין און וויסן וואס צו טון און אזוי ווייטער.

איך בין גרייט פאר דיין קשיא. ס'איז דא א שטיקל תירוץ פון דעם שכל. אז וואס? שכל אליין זאל שוין קענען העלפן, אבער דאס...

Why? Here! What's going on with my? Why? What's the? What's the deal?

Forget about it.

Okay, we'll find out another time.

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. מכל מקום מצינו דהא דכתב הטור גבי עירוב, ועל כל פנים איכא סברא דאורייתא, ורחמנא דאמר ומטלטלין.